

Ságvári Bóbita Óvoda és Bölcsőde

8654 SÁGVÁR, Petőfi utca 44.

tel: 84/380-048, 20/231-44-46

e-mail: bobitasagvar@freemail.hu

Pedagógiai Program

p.h.

Készítette: Szabóné Szóládi Tünde

Intézményvezető

Tartalomjegyzék

	Törvényi háttér	2.
I.	A mi óvodánk	4.
	Mottónk, jelképünk	6.
II.	Jövőkép, gyermekkép, óvodakép	7.
	Alapvető célunk	8.
	Alapvető célunk	8.
	A nevelőmunkánk elvei:	8.
III.	Helyi programunk nevelési feladatrendszere	10.
	Az egészséges életmódra nevelés	10.
	Az érzelmi, az erkölcsi és a közösség nevelés, szocializáció biztosítása	14.
	Az anyanyelvi,- az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	18.
IV.	Az óvodai élet megszervezésének elvei	20.
	Az óvodai élet szervezésének elvei	22.
V.	Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	26.
	Játék	26.
	Mozgás	30.
	A külső világ tevékeny megismerése	32.
	Rajzolás, mintázás, kézi munka	34.
	Verselés, mesélés	37.
	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	39.
	Munka jellegű tevékenységek	41.
	A tevékenységekben megvalósuló tanulás	43.
	Az óvoda hagyományai, ünnepeink	45.
VI.	A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	48.
VII.	Gyermekevédelemmel összefüggő feladataink	49.
	Az intézmény Integrációs Programja	52.
VIII.	Kapcsolatrendszerünk	67.
IX.	A gyermekek fejlettségállapotának mérése - A pedagógiai munka dokumentációi	70.
X.	A nevelési program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések	71.
	A Pedagógiai Program hatálya	78.
	Legitimációs záradék	79.

Törvényi háttér

Törvények

- A Kormány Nemzeti Együttműködés Programja (2010.05.22.)
- 2011. évi CXC törvény a köznevelésről
- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

Rendeletek

- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve kiadásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

valamint a felsoroltak módosításai.

A Ságvári BÓBITA Óvoda és Bölcsőde

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Intézményünk adatai:

Intézményünk neve: Ságvári Bóbita Óvoda és Bölcsőde

Intézményünk címe: 8654 Ságvár, Petőfi Sándor utca 44.

Telefonszáma: +36-84/380-048, +36-20/231-44-46

E-mail: bobitasagvar@freemail.hu , bobitasagvar@gmail.com

Web: <http://www.sagvar.hu/intezmeny.html>

Fenntartónk: **Ságvár és Környéke Önkormányzati Feladatellátó Társulás**

Társulási Tanácsa

Címe: 8654. Ságvár, Fő utca 16.

Telefonszáma: +36-84/580-022

A pedagógiai Programot készítette:

- Az intézmény nevelőtestülete
- Benyújtója: Szabóné Szóládi Tünde - intézményvezető

I. A mi óvodánk

Bevezető

Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, a mi feladatunk az, hogy minden gyermek számára egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést biztosítsunk.

Az óvodai nevelőmunkában fontosnak tartjuk **a tevékenységközpontú szemléletnek a megerősítését, amely támogatja a gyermek egészséges fejlődését, hátrányainak csökkentését, tehetségének kibontakoztatását,** és - egyéni adottságaira is figyelemmel - azoknak a képességeknek a folyamatos kialakulását, amelyek segítik őt az iskolai életre való felkészülésben.

Mindezt óvodánk Pedagógiai Programjával, meglévő személyi, és tárgyi feltételeivel kívánjuk biztosítani.

Területi elhelyezkedés

Ságvár község Siófoktól 8 km-re, a 65sz. út két oldalán fekszik.

A falu története a jégkorszakkal kezdődött. A kőkorszakban már települések voltak Ságvár területén. A XI.-XII. században Ság néven említik a történeti írások. Ságvár alakban elsőként 1460-ban jelenik meg.

A Bóbita Óvoda szakmailag önálló intézmény, fenntartója Ságvár, Som, Nyim Önkormányzatok Intézményfenntartó Társulása Képviselő- testületei.

A fenntartó települések összes lakossága eléri a 3000 főt. A települések őrzik falusi jellegüket. A lélekszám alig változik, de a gyermeklétszám lassú csökkenése tapasztalható napjainkban.

Fontosnak tartjuk, hogy ismerjük milyen szociokulturális környezetből, milyen családokból érkeznek a gyermekek az intézménybe. Az elsődleges szocializáció révén a gyermek magába szívja mindazon értékeket, ismereteket, szellemi és érzelmi beidegződéseket, melyeket az őt nevelő környezetben tapasztal. Az óvoda kiegészíti a családi nevelést, és a kettő összhangja, az óvoda és a család folyamatos együttműködése a gyermek fejlődésének feltétele.

Az óvoda anyagi bázisa

Az óvoda 1954-ben nyitotta meg kapuit, Ságvár központjában, nagy forgalomtól mentes csendes utcában. Elsősorban a fent említett községek közigazgatási területén élő 1-3 éves, és óvodás korú gyermekek bölcsődei és óvodai ellátását biztosítja. Ebből következik, hogy a gyermekek egy része bejáró.

Jelenleg az óvoda 90 férőhellyel, négy csoporttal rendelkezik, melyből egy csoport integrált bölcsődei feladatokat lát el, 12 férőhellyel várja a települések gyermekeit. A csoportszobákhoz mosdó és öltöző tartozik.

Az óvoda jelenlegi formáját 2010-ben alakították ki és újították fel egy pályázat segítségével, ekkor bővült ki a bölcsődei feladatellátással. A Bölcsődei Szakmai Program a Pedagógiai Program. 1.sz. mellékletét képezi.

Az intézmény a *tárgyi feltételek* biztosítása során a minőségre törekszik és a gyermekekhez közelálló természetes anyagok használatát részesíti előnyben.

A csoportszobák berendezése praktikus, esztétikus. A gyermekek szabad játékát elősegítő eszközökkel, játékokkal felszerelt.

Az udvar játékeszközei lehetőséget teremtenek a közös tevékenységekre, ugyanakkor biztosítja a lehetőséget az egyedüli foglalatosságok megvalósítására, a csoportok önálló udvari életére. Számos mozgásfejlesztő játék teszi vonzóvá a szabad játékot az udvaron.

Pályázatok felkutatásával az elkövetkező időszak fenntartói céljai között szerepel a tornaterem építése, biztosítva ezzel a mozgás megfelelő feltételeit.

Az óvodához 250 fős konyha is tartozik, mely ellátja az óvodai, iskolai, munkahelyi, szociális étkeztetést és igény esetén lakossági ellátást. A konyha a HACCP minőségi rendszer szerint működik.

Hangsúlyozzuk, hogy nevelőmunkánk hatékonyságának meghatározója a humán környezet, melyet csak segíthet a minket körülvevő tárgyi világ.

Mottónk:

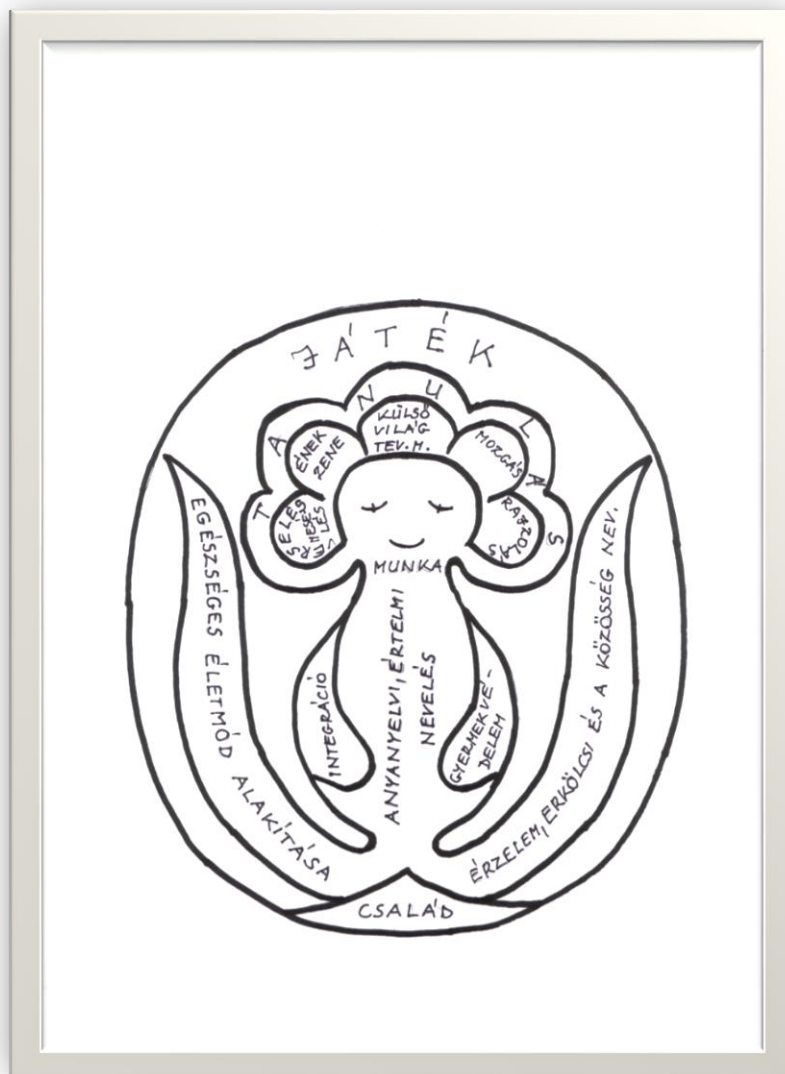
„Én azt hiszem,
gyereket csak úgy lehet nevelni,
ha az ember megtiszteli azzal,
hogy komolyan veszi”

(Szabó Magda)

Jelképünk

Óvodánk a BÓBITA nevet viseli. Bóbita tündér, amely óvodai életünk, tevékenységeink sokszínűségét tükrözi. Játékossága óvodánk légkörének mutatója, ahol a gyermeki fantázia és képzelet gyermekeink tevékenységét áthatja, lehetőséget ad személyiségük teljes kibontakoztatására.

Rajzos megjelenítése:

VI. Jövőkép, gyermekkép, óvodakép

Jövőképünk:

Olyan óvoda, ahol érzelmileg meleg, biztonságos, egészséges környezetben, otthonosan mozgó, eleven eszű, tevékeny emberkéek élnek boldog, élményekben gazdag gyermekkorukat.

Gyermekekép:

A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermek sajátos, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, mindenféle előítélet nélkül. Az óvoda tevékenység rendszerével nyitottabbá teszi a gyermeket a világra. Közelebb hozza hozzájuk környezetük általuk is felfogható eseményeit, változásait. Megalapozza továbbfejlődésükhöz szükséges képességeket, elindítja őket a szocializálódás útján.

Óvodakép:

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Programunkkal biztosítani szeretnénk olyan tevékenységi rendszer kiépülését, melyben az élmények hatása dominál. Óvodánk esztétikus, biztonságos környezetében szeretetteljes, bizalmat árasztó légkörben, elsősorban a játék és mozgás sajátos eszközeivel készítjük fel a gyermekeket az életre.

A gyermekek számára legfőbb modell a felnőtt, kinek tevékenysége, beszéde, viselkedése példaértékű. Az óvodában folyó nevelőmunka során a feladat mindig az óvónőé, a kisgyermeké a lehetőség.

Alapvető célunk: a 3-7 éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával

1. A gyermeki személyiség sokoldalú kibontakoztatása, komplex hatások alkalmazásával és egyéni fejlesztéssel. A testi, lelki és szociális érettség kialakítása, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.)
 2. Természetszerető, környezetvédő ember személyiségének kialakítása, környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása.
 3. Egészséges életet élő, mozgást szerető emberré nevelés.
- **Alapvető célunk** Elfogadó, testi- érzelmi biztonságot nyújtó, játékos és tevékeny óvodai élet biztosításával, olyan személyiségjegyek, jártasságok, készségek kialakítása, melyekre építve értelmes -, tartalmas életvitel folytatására válhatnak alkalmassá a gyermekek.
 - Elsődlegesen a természetes fejlődést tartjuk meghatározónak, de a fejlődésében akadályozott gyermekeknél a fejlesztésre helyezzük a hangsúlyt.

A nevelőmunkánk elvei:

- A gyermek testi-, lelki szükségleteinek figyelembevétele, kielégítése oly módon, hogy a gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet, bizalom és megbecsülés övezi;
- A játéktémák szabad megválasztása, gazdagítása; mással nem helyettesíthető volta;
- Az óvoda inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét;
- **A kulturált viselkedés és kapcsolattartás szabályainak megismertetése, gyakoroltatása;**
- Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel az esélyegyenlőség biztosítása, a hozott hátrányok kompenzálása;
- Olyan pedagógiai eszközök, módszerek biztosítása, melyek a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez igazodva segíti a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, kompetenciáinak alakítását;
- A felnőtt környezet pozitív modell szerepének hangsúlyozása; az egymás közötti pozitív érzelmi kötődések erősítése;

- Óvodai hagyományok, **néphagyományok** ápolása, kialakult pedagógiai értékeinek megőrzése;
- A folyamatosság, a komplexitás, az integráció és differenciálódás szervezeti formáinak, kereteinek és tartalmának érvényesítése és továbbfejlesztése;
- **A falusi környezet nyújtotta sokszínű adottságok /a Balaton kiemelten/, élethelyzetek élményszerű megismerése, óvása;**
- **A mozgás** lehetőségének megteremtése;
- A migráns és különböző nemzetiségű gyermekek a társadalmi integráció biztosítása;
- A családokkal való együttnevelő tevékenység tartalmas alakítása úgy, hogy szem előtt kell tartani, elsősorban a család joga és kötelessége a gyermek nevelése.

III. Helyi programunk nevelési feladatrendszere

Általános feladataink

Nevelési programunk fő törekvése, hogy a tanulási képességek és kompetenciák célzott fejlesztésével – a szülőkkel együttműködve – minden gyermeket lehetőségeihez mérten felkészítsük a zökkenőmentes iskolakezdésre, az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások megszerzésére. A programunk kidolgozása során a gyermek alapvető megnyilvánulási módjára és fő tevékenységi formájára, a **játéokra** alapozva szervezzük a pedagógiai feladatokat. Ezen belül:

- ❖ az egészséges életmód alakítása
- ❖ az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösség nevelés
- ❖ az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmódra nevelés

A fejlődés korai szakaszában az egészséges életmódra történő felkészítés meghatározó, hiszen ebben az életszakaszban megszerzett ismeretek, szokások a későbbi életvitelt jelentősen befolyásolják.

Valljuk, hogy az egészséges környezet és az egészséges életmód egymásra épül, egymást kiegészíti, és kölcsönhatásban van. Ezért létfontosságúnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását.

A tevékenység célja:

- mozgás szerető gyermekké nevelés,
- a gyermekek egészséges életvitelének kialakítása,
- testi és szellemi fejlődésük elősegítése,
- gondozásuk, testi szükségletük kielégítése,
- kulturált étkezési szokások megalapozása,
- egészséges, korszerű táplálkozás elfogadása,
- higiénés szokások és szabályok kialakítása,
- egészséges, korszerű táplálkozás elfogadása

A nevelőmunka feladatai, tartalma:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermek testi képességének fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése
- az egészséges életmód, a helyes életritmus, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása a differenciált életritmus figyelembe vételével
- az egészséges életmód, étkezések, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenszór – tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,
- a testápolás, fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a baleset megelőzés, és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása,
- a biztonságos és egészséges környezet kialakítása, megteremtése
- megfelelő szakember bevonásával - a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve – prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A beszoktatás

A gyermek egész későbbi óvodai életére kihat a beszoktatás minősége, ezért kell külön is foglalkoznunk vele. Nagyon sok türelmet, gyöngédséget és időt igényel a gyermekek beszoktatása. Mindenki számára megnyugtató a fokozatos és folyamatos beszoktatás. Így 1-2 új gyermekre kell fokozott figyelmet fordítani és jut időnk a többi gyermekkel való foglalkozásra is. Ilyenkor a gyermek és a szülő egyéni igényei szerint először 1-2 órát, majd egyre hosszabb időtartamot tölt el a gyermek az óvodában eleinte anyukájával, később nélküle. Nincs szabály arra vonatkozóan, hogy meddig tartson a beszoktatás. Minden gyermek esetében egyénileg a szülővel közösen kell ebben a kérdésben dönteni.

Természetesen szem előtt tartva a már csoportba járó gyermekek érzésvilágát is. A beszoktatás alatt és utána is lehetővé tesszük, hogy gyermekük kedvenc játékát behozhassa az óvodába. A csoportba járó gyermekeket is felkészítjük az újak fogadására, hogy minden tekintetben biztosítva legyen a szeretetteljes légkör és a jó hangulat az ismerkedés

időszakában. A beszoktatás alatt nem kívánjuk meg egyetlen gyermekunktől sem, hogy bekapcsolódjon a csoportban folyó tevékenységekbe. Az önkéntesség a beszoktatás alatt hangsúlyos szabálya a gyermekekkel való foglalkozásnak. Az utánzási hajlamra építve előbb-utóbb úgyis minden gyermeknél elérjük, hogy beilleszkedik a csoportba és bekapcsolódik a tevékenységekbe. A beszoktatás során kiépül a gyermekekben az a bizalom, ami később az óvónők, dajka és a gyermek aktív együttműködését meghatározza. A bizalom kiépítése a szülők irányában is rendkívül fontos. Éppen ezért jó, ha a beszoktatás alatt a szülők bent tartózkodnak az óvodában, mert saját tapasztalataik győzik meg őket arról, hogy jó helyre került a gyermekük.

Egészséges óvodai környezet kialakítása:

Célunk, hogy a gyermeket mind a tárgyi, mind a személyi környezet olyan figyelemmel, gondoskodással vegye körül, hogy az fejlesztő hatással legyen az egészségnevelésben. Az óvoda, adottságaival szolgálja az óvodapedagógiai feladatok elérését.

A csoportszobák berendezése esztétikus, biztonságos, praktikus, egészségmegőrző funkciót is betöltő, derűs hangulatú legyen, a gyermekeknek jó közérzetet biztosítson. A gyermekjátékok és az étkezéshez használt eszközök esztétikusak, higiénikusak, az előírásoknak megfelelőek legyenek.

A mosdóban egyéni felszerelés és az illemhely válaszfallal, függönnyel való elhatárolása szükséges.

Az óvoda udvara alkalmas a mozgástevékenységekhez, a mozgásigény kielégítésére. Udvari játszóeszközeinket az EU elvárásainak megfelelően szabványosítottak, a különféle baleset megelőzési előírásoknak eleget tesznek.

Programunkban kiemelt szerepet szánunk a mozgás megszerettetésére.

Az egészség megőrzés:

Az erre irányuló gondozás a személyi és környezet higiénit, valamint a pszicho higiénét is magába foglalja. A gondozás feltétele az összes nevelési hatás pozitív érvényesülésének, amely hozzájárul a gyermekek személyiségfejlődéséhez. Az óvónő a gyermeket olyan gondoskodással vegye körül, hogy megnyilvánulásai figyelmet, elfogadást fejezzenek ki.

A gyermekek életritmusát úgy kell kialakítani, hogy az egészséges életmódjuknak megfelelő legyen, melyet a napirend rugalmassága és a kötetlenség is biztosít. A folyamatos

játéktevékenység mellett azonos időpontban történjen a déli étkezés, a pihenés. A kiegyensúlyozott élettempó visszahat az életfolyamatokra. Az egészséges táplálkozás kielégítésére törekszünk. Az egészségügyi szokások megalapozása – testápolás, tisztaságigény – elengedhetetlen követelmény.

A gondozási műveletek során a bensőséges kapcsolat kialakítására törekszünk a gyermekekkel.

A mozgás kielégítését a mindennapos testnevelés, a mozgásos játékok, a séták, és a kirándulások teszik lehetővé. Ezek nem lehetnek azonban megerőltető és fárasztóak számukra, az életkori sajátosságokat szem előtt kell tartani. A gyermekek edzése érdekében feladatunk, hogy minél több időt töltsenek a szabadban, annyit mozogjanak, amennyire egyénileg szükségük van.

Egészségnevelési hetünk keretében különböző programokat szervezünk a gyerekeknek, szülőknek egyaránt az egészséges életmódra nevelés- és a betegségmegelőzés jegyében.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- Zsebkendőjüket önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból. Igényükké, szükségletükké válik a rendszeres gyümölcs és zöldség fogyasztás
- Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek. Készségszinten használják a kanalat, villát, kést, megszilárdul az étkezés közbeni kulturált magatartás.
- Teljesen önállóan öltöznek, a ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Ruhájukat esztétikusan, összehajtva helyére teszik.
- Környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Ügyelnek saját küllemükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösség nevelés, szocializáció biztosítása

Miért választottuk kiemelt feladatunknak?

Napjainkban egyre többször beszélnek az érzelmi intelligencia hangsúlyos szerepéről, miközben érzékeljük a társadalmi értékválságot. Tanúi vagyunk bevált nevelési elvek, erkölcsi normák értékvesztésének. Károsan hatnak a vizuális információk, találkozunk ilyen élményekből táplálkozó durva játékkal és viselkedéssel. Sok szülő tanácstalan ebben a helyzetben, de mindegyikben meg van a szándék; "jóra" és "jól" szeretnék nevelni gyermeküket. Úgy gondoljuk, sokat segíthetünk nekik, mert minél következetesebben törődünk a gyermekek értéktudatának formálásával, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy az óvodában kialakított magatartásformák meghatározói lesznek a majdani felnőtt korú gondolkodásuknak, tetteiknek.

A tevékenység célja:

Barátságos, elfogadó légkörben, a pozitív viselkedésmintát követve, gyermekek értékeinek, jó tulajdonságainak kibontakoztatása, megerősítése. Olyan viselkedési formák, jó szokások kialakítása, melyek későbbiekben alapszükségletként funkcionálnak. A szűkebb és a tágabb környezetükben eligazodó, önérvényesítő, egészséges önbizalommal rendelkező, kapcsolatokat kialakító, együttműködő és alkalmazkodó gyermekek nevelése.

Az érzelmi nevelés feladatai, tartalma:

- A kisgyermeket meleg, befogadó, őket támogató, megértő, kiegyensúlyozott, kölcsönös szeretetet sugárzó, érzelmi biztonságot adó légkör vegye körül.

- Átélt, közös élményekre épülő tevékenységeket szervezünk, a közösségi élet szokásainak kialakítása, a közösségi magatartás megalapozása érdekében.
- A kapcsolatteremtő és megtartó képességeket erősítjük, formáljuk, a személyes és társas kapcsolatok létrehozása érdekében.
- A nevelési módszereink árnyalt, sokféle alkalmazásával ismertetjük meg a helyes erkölcsi elveket, értékeket.
- Pozitív mintaadó szereppel segítjük a gyermekeket az eltérő képességű, viselkedésű gyermekek elfogadására, tiszteletére.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével.
- A szükséges szabályokat, korlátokat úgy alakítjuk, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak;
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését és éntudatának alakulását és engedjen teret önkifejező, önértékesítő törekvéseinek.
- A közösségi élet szokás- és szabályrendszerét úgy fogalmazzuk meg, hogy minden gyermek számára érthető és elfogadható legyen.
- Az érzelmi kötődéseket felnőtt-gyermek viszonylatban a személyes bánásmód és törődés erősítse.
- Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, látásmódja és viselkedése.
- Sokféle választási lehetőséget biztosítunk a gyermeki tevékenységek közben, hogy képessé váljanak az önálló döntések meghozatalára és a változtatásra.
- Olyan élethelyzeteket teremtünk, amelyek az alapvető illemszabályok, kulturált viselkedés megismerésére és gyakorlására ad módot, pl. köszönés, kapcsolat felvételi módok,

megköszönés, megszólítás, tudakozódás, kérés, véleménynyilvánítás, figyelmesség, lemondás, igazságosság, együttérzés.

- A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai élet szervezése kívánatos, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A fejlesztés feltételei, gyakorlata

A gyermekek érzelmi életének gazdagítása, közösségi magatartásuk megalapozása az óvodai élet egészét átszövő feladat. Elsődlegesen játékban, játékkal, játékon keresztül biztosítható fejlődésük és fejlesztésük.

A játékfajták közül különösen a szerep-, a szabály-, és a versenyjátékok azok, amelyek feltételezik a játszótársak egymáshoz való alkalmazkodását, a társas együttműködést, a szabályok betartását.

A családokkal való együttműködés fontos segítség a gyermekek óvodai életbe történő beilleszkedésében.

Az óvoda elfogadtatása, a társas viselkedés új rendjével való ismerkedés nagy gondosságot, odafigyelést, megértést, türelmet igényel, és a későbbiekben a gyermek-szülő- óvónő kapcsolatának meghatározója is.

Óvodánkban biztosítjuk, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodai élettel. A csoportban dolgozó óvónők, dajkák együttes, állandó jelenléte is segíti a gyermekek beilleszkedését. A tervezett szokásoknak megfelelően a gyermekek egyéni képességeit, tempóját és szokásait figyelembe véve, érzelmi megerősítéssel, játékos gyakorlattal végzik az óvodai élet tevékenységeit.

A gyermekek tevékenységéhez az óvónő biztosítson nagy szabadságot, a határok pontos megjelölésével röviden, egyértelműen, pozitívan fogalmazza meg amit akar, vagy amit nem akar. Törekedjen az értelmes, okos fegyelmezettségi szint kialakítására.

A közösségi élet szabályainak elfogadását az óvónő gyermeket megértő és igényeit is figyelembe vevő viszonyulása segíti. A humor feloldó hatása is jó segédeszköz a kapcsolatok alakulásában és ápolásában.

Óvodánkban a csoportok közötti együttműködés is fontos nevelő hatású.

Az óvoda elősegíti, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldhöz, családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Szervezünk tevékenységeket, programokat az azonos korú gyermekeknek is, mint pl. színház, mozi látogatás, séta, kirándulás, és ünnepi alkalmak.

Az ünnepi előkészületekben, az ajándékkészítésben a gyermekek legyenek aktív résztvevők. Ilyenkor kerüljük a gyermekeket megterhelő szerepeltetést.

Nevelőmunkánk egészében éreztetjük a gyermekekkel, hogy a csoport tagjai egyénenként is fontosak számunkra.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye óvodáskor végén

- Szeretik óvodájukat, ragaszkodnak csoporttársaikhoz és a csoportban dolgozó felnőttekhez;
- Érdeklődnek a felnőttek és társaik iránt, óvodán kívül is;
- Kapcsolatteremtés és kapcsolattartás területén tisztelettudóak /kérés, megköszönés, köszönés, válaszolás, megszólítás/;
- Képesek a helyes viselkedés szabályainak és szokásainak betartására /udvariasak, segítőkészek, együttérzőek /;
- Bízhatnak önmagukban, tudnak választani, dönteni, érdeklődőek, kezdeményezőek;

- Feladataik elvégzésében kitartóak;
- Képesek együttműködni közös cél érdekében;
- Türelmesen meghallgatják egymást és a felnőtteket;
- Képesek kisebb konfliktusaikat önállóan megoldani;
- Elfogadják, hogy az emberek különböznek egymástól;
- Elítélik a tiszteletlen viselkedést, a durva beszédet.

Az anyanyelvi,- az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a gyermek szabad játéka által valósul meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és a kommunikáció alakulásával.

Tevékenység célja:

- A gyermek életkori sajátosságából eredő kíváncsisága és tevékenységi vágyára épülő képességek fejlesztése a cselekvés és beszéd útján.
- A beszédkezdő felkeltése és fenntartása
- Kognitív képességek fejlesztése (észlelés, figyelem, reprodukív emlékezet, problémamegoldó gondolkodás)

Az anyanyelvi nevelés feladata:

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó tevékenység.
- Olyan biztonságos, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol a gyermekek bátran elmondhatják gondolataikat.

- A javítgatás elkerülésével, a helyes minta, beszélő környezet, a szabálykövetítés az óvodai nevelőtevékenység egészében kiemelt jelentőségű.
- Figyelmet kell fordítani a gyermeki kérdések támogatására, a beszéd és kommunikációs kedv ösztönzésére;
- Fontos az anyanyelv megbecsülésére, szeretetére, ismeretére nevelés;
- A gyermek érdeklődésére, kíváncságára, meglevő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve változatos tevékenységeket kell biztosítani, amelyeken keresztül további élményeket szereznek és bővülnek ismeretei az őt körülvevő környezetről.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatait és az érzékelés változatos formái során szerzett ismereteit használja fel az óvónő különböző élethelyzetekben és tevékenységekben való gyakorlásra.
- Gyermekek szókincsének bővítése.

A megvalósulás feltételei, gyakorlata:

Óvodáskorban a gondolkodás és a beszéd szinkronban fejlődik.

A környezet hatásai számtalan kérdésre ösztönzik a gyermeket. Tevékenységeik során a különböző élethelyzetekben megismerik a tárgyak, jelenségek nevét, milyenségét, történések idejét, egymáshoz való viszonyulásukat. Felfedeznek hasonlóságokat, különbségeket, összefüggéseket.

Az értelmi fejlesztés szemléletes cselekvő formában, állandó beszéd kísérettel valósulhat meg hatékonyan. Szerezzenek tapasztalatokat, sokrétű érzékelés formájában. Kérdéseikre, felvetéseikre tömör, egyszerű választ kell adni. Önmaguk is hozzanak egyszerű ítéleteket, mondjanak véleményt.

Fontos tudni, hogy az egyénenkénti különbségek hatása nem okozhatja egyetlen gyermekben sem a sikertelenség, a kudarc érzését. Segíteni kell a megélt élmények, tapasztalatok feldolgozását, rögzítését.

Pedagógusaink kommunikációs tevékenységét az együttműködés jellemzi, minden partnerünkkel. A gyermekek fejlődése és fejlesztése érdekében számos kommunikációs csatornát használ pl.: közvetlen kapcsolattartás (napi beszélgetések a szülőkkel, kollégákkal,

faliújság.), online csatornák alkalmazása, tájékoztatás (pl.: facebook zárt csoport) illetve tájékozódás (szakmai ismeretek bővítése, fejlesztése) céljából.

A fejlődés és a fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Megfogalmazza gondolatait, bátran kérdez;
- Az összefüggéseket felismeri, szóban kifejezi;
- Ismereteit alkalmazza, probléma felismerő- és megoldó;
- Önértékelése reális, saját tevékenységeit ellenőrzi;
- Figyelme tartós;
- Képes az információk felfogására /érzékelés, észlelés, figyelem/, megtartására /rögzítés, felidézés/, feldolgozására /gondolkodási műveletek, fantázia, képzelet/;
- Képes ismereteit, élményeit szóban kifejezni, kérdéseit pontosan megfogalmazni;
- Szívesen, és nyelvtanilag helyesen beszél;
- Emlékezete megbízható.

IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Változó világunkban a pedagógus személyisége megkívánja a komplex, rugalmas látásmódot, így az új dolgok iránti elfogadáshoz a bátor, kezdeményező, kipróbáló, új iránt fogékony személyiség megléte szükséges. A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekeink számára. Személyisége, viselkedése, szakmaisága fontos feltétele az óvodai nevelésünknek. A gyermek szeretetszükségletét kielégíti, mellyel számára biztonságérzetet nyújt. Megértő, türelmes, érzelmileg elfogadó partneri szerepet töltünk be az együttnevelésben.

Követelményünk és elvárásunk, hogy előítéletektől mentesen közeledjünk a különböző kultúrájú családokhoz /szokások, hagyományok megismerése, ápolása /. Figyelembe vesszük a gyermeki esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosításának követelményét. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztéséhez speciálisan

képzett szakemberek közreműködését vesszük igénybe. A pedagógiai asszisztens a csoportokban segíti a nevelő munkát, segít a felzárkóztatásban, az egyéni bánásmódot igénylő gyermekek nevelésében.

A dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük, egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre. Nevelőmunkánk során a dajka és az óvodapedagógus tevékenységét összehangoltá kell tennünk. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről. A pedagógiai programnak megfelelően kell tevékenykedniük.

Az együttműködés, a munkamegosztás tudatos folyamat, melynek tervét, a csoportnaplóban jelenítjük meg.

A nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája elengedhetetlen a feladataink megvalósításához.

Az óvoda személyi feltételei

Feladataink ellátásában 7 felsőfokú végzettségű óvodapedagógus vesz részt, ebből egy fő további szakképesítésekkel rendelkezik, ellátja a bölcsődevezetői feladatokat is.

Munkánkat 3 fő dajkai szakképzettségű szakember és egy pedagógiai asszisztens segíti.

A konyhai feladatokat 1 fő ételmezésvezető és 4,5 fő látja el.

Pedagógiai munkánk segítésére a törvényben meghatározottak szerint logopédust, gyógytestnevelőt, fejlesztő óvodapedagógust biztosít a Pedagógiai Szakszolgálat.

Az adottságokon túl legfontosabb a gyermek- és hivatásszeretetünk, szakmai felkészültségünk, fakadó tenni akarás és tudás, amelyet mindig és mindenkor a gyermeki érdek kiszolgálására igyekszünk fordítani.

Tárgyi feltételek

Az intézmény a *tárgyi feltételek* biztosítása során a minőségre törekszik és a gyermekekhez közelálló természetes anyagok használatát részesíti előnyben.

A csoportszobák berendezése praktikus, esztétikus. A gyermekek szabad játékát elősegítő eszközökkel, játékokkal felszerelt.

Az udvar játékeszközei lehetőséget teremtenek a közös tevékenységekre, ugyanakkor biztosítja a lehetőséget az egyedüli foglalatosságok megvalósítására, a csoportok önálló udvari életére. Számos mozgásfejlesztő játék teszi vonzóvá a szabad játékot az udvaron.

Pályázatok felkutatásával az elkövetkező időszak fenntartói céljai között szerepel a tornaterem építése, biztosítva ezzel a mozgás megfelelő feltételeit.

Az óvodához 300 fős konyha is tartozik, mely ellátja az óvodai, iskolai, munkahelyi, szociális étkeztetést és igény esetén lakossági ellátást. A konyha a HACCP minőségi rendszer szerint működik.

Hangsúlyozzuk, hogy nevelőmunkánk hatékonyságának meghatározója a humán környezet, melyet csak segíthet a minket körülvevő tárgyi világ.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. számú melléklete szerinti kötelező eszköz és felszerelés jegyzék szerinti tartalom a Pedagógiai Programunk 4. számú mellékletét képezi, melyet évente felülvizsgálunk.

Az óvodai élet szervezésének elvei

Szervezési és működési rend

Óvodánkban a nevelés helyi pedagógiai programunk alapján történik. A csoportok szervezésénél 2013. szeptember 1-jétől **vegyes csoportok** szervezésére térünk át minden csoportban.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezető dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének valamint a közoktatási törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével.

A csoportba sorolásnál ügyelni kell, hogy lehetőleg mind a négy korosztályból arányosan legyenek elosztva, figyelve a nembeli arányokra, illetve a halmozottan hátrányos helyzetűek arányára, mely 25 %-nál nagyobb eltérést ne mutasson.

A csoport létszámok függnék a terem nagyságától.

A csoportoknak nevet adtunk, színekkel jelöljük: kék, sárga és zöld csoport.

Az ismeretnyújtás és képességfejlesztés tervezése

Az ismeretnyújtás tervezését két folyamatban végezzük, a linearitás és komplexitás elve szerint éves és heti (5. sz. melléklet), valamint tematikus tervet készítünk.

Az éves ütemterv (keret jellegű) alkalmazkodik az évszakokhoz, az ünnepekhez, hagyományokhoz, jeles napokhoz, helyi történésekhez. A környezet tevékeny megismerése keretében feldolgozott témák nyújtják az alaphangulatot, melyhez kapcsolódnak az egyéb tevékenységformák és a játék.

Mindehhez a módszertani szabadság megtartása mellett projekttervek készülnek, egy-egy projektnap vagy projekthét motiválóan hat a gyermekek téma iránti elkötelezettségére.

Az éves tervben olyan témákat kell megjelölni, melyek a gyermekek érdeklődésére, tudásvágyára épülnek. Elsődleges a természetközelség, a környezet nyújtotta természeti-, társadalmi háttér.

Feldolgozásánál a közvetlen élethelyzetekben történő, tapasztalásra épülő, cselekvő-, érzékelő ismeretszerzésre, a társadalmi környezetben fellelhető viselkedésminták, illemszabályok megismerésére, gyakorlására törekszünk.

Az éves terv keretjellegű, a javasolt témakörök mellett tartalmazza a képességfejlesztés lehetséges feladatait is.

Az éves kerettervet kell havonta áttekinteni, mely alapja a **tematikus tervnek**, és ekkor kell a ciklushoz igazítani az ismeretanyagot. Ennek az anyagnak a feldolgozása a **heti tervekben** realizálódik.

A szocializáció tervezése (6. sz. melléklet)

Az igényes és kulturált életvitellel kapcsolatos szokások megismerése, elfogadása, megszilárdulása és belsővé válása hosszú nevelési folyamat és gyakorlás eredménye.

Ezért magát a tervezést sem célszerű rövid időintervallumra bontani.

Csoportra szóló **nevelési tervben félévente** foglalmazzuk meg a szociális képességek, magatartási szokások alakítását és fejlesztését. Itt dolgozzuk ki azoknak a szabályoknak a rendszerét is, amelyek segítséget nyújtanak a gyermekeknek ahhoz, hogy kiegyensúlyozott biztonságban, konkrét elvárások szerint élhessék napi életüket.

Havonta határozzuk meg a szervezési feladatokat, amelyek a nevelőmunka céltudatos végzéséhez segítenek hozzá.

Félévenként történik a nevelőmunka tervezésének értékelése.

Mindenegyed gyermek fejlesztését az egyéni fejlesztési naplóban jelezzük.

Napirend (7. sz. melléklet)

Meggyőződésünk, hogy a folyamatos életszervezéssel, a napirendi szakaszok integrációjával válhat valóban elsődlegessé és központi jelentőségűvé a játék. Az óvónők közvetlenül nem irányítják direkt módon a csoportot, hanem alkalmazkodnak az egyes gyermek önállóságához, képességeihez, tulajdonságaihoz és ebből kiindulva fejlesztik őket, figyelmet fordítva a kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekekre. A gyermekek saját szintjüknek és tempójuknak megfelelően tevékenykednek, szabadon választanak az általuk jól ismert lehetőségek között, és különböző szinten gyakorolják a szabályokat.

Napjaik megszervezésénél arra kell törekedni, hogy természetes életritmusukhoz alkalmazkodjunk és a legtöbb egybefüggő időt biztosítsuk az elmélyült játékhoz. A napirendet a biztonságot nyújtó stabilitás és a változásokra is lehetőséget adó rugalmasság jellemzi. A játék mellett minden tevékenységet úgy kell megszervezni, hogy a játék menetét lehetőleg ne zavarja meg. A különböző tevékenységeket egységes egészként éljük át és a tevékenységek közötti átvezetés az újabb élmény színezetével keltsen érdeklődést. Ne legyen az óvodai életben sürgetés, csak buzdítás, és alkalmazzuk a kivárás módszerét is. Legyenek a csoportokban a gyermekek életét megkönnyítő jelek, jelzések és egyértelmű, határozott szabályok, amelyek segítenek az ebben az életkorban megalapozható magatartásformák és szokások kialakításában. A nap folyamán két nagyobb időkeretben dolgozunk, az étkezések is folyamatosak.

A gyermekek reggel és délután az étkezésnél kiszolgálják önmagukat, délben a kicsik önkiszolgáló, míg a középső és nagycsoportos korú gyermekek naposi munkát végeznek..

A helyi nevelési program megvalósítását segítő alapszolgáltatásaink:

- A gyermekek logopédiai ellátása
- Részképességek lemaradásának korrekciója fejlesztő óvodapedagógusi segítséggel
- A gyermekek gyógytestnevelői ellátása

Az egyéni fejlesztés (BTMN gyermekek) csoportból kiemelve történik fejlesztési időkeret meghatározása szerint. A logopédiai foglalkoztatás az arra rászorulóknak hetente egyénileg vagy mikrocsoportban történik. Gyógytestnevelő hetente fejlesztő foglalkozásokat tart az orvosi igazolással, javaslattal rendelkező gyermekeknek. Pszichológiai ellátásra hetente Siófokon a Pedagógiai Szakszolgálatnál van lehetőség egyéni foglalkoztatás keretében.

Az egyéb szolgáltatások (szülői igények alapján) nevelési időn kívül történnek, hogy a játékot, a napirendet ne zavarják. (hitoktatás stb.)

Heti terv, heti rend (8. sz. mellékelt)

A heti terv biztosítja a folyamatosság, rendszeresség, fokozatosság, tudatosság megvalósítását.

Heti tervezés szempontjai:

- A gyerekeknek naponta szükségük van a szervezett játékos mozgásra, a mindennapos testnevelésre.
- Heti egy alkalommal minden csoportban kötelező testnevelés foglalkozást tartunk.
- A heti ciklusokban, komplex módon jelenjenek meg a tevékenységformák.
- A heti témát az adott évszak nyújtotta élményanyag, a hagyományok, ünnepek, a gyermekekhez közel álló események határozzák meg, amelyek több héten keresztül ismétlődhetnek.
- Naponta legyen lehetőség éneklésre, vizuális tevékenységekre, verselésre, mesére a választhatóság elve szerint.
- A hét keretén belül legyen egy-egy nap, amikor egy bizonyos tevékenységforma hangsúlyozott és kezdeményezett.

- A gyerekeknek meg kell adni a lehetőséget, hogy a megkezdett témát kedvük szerint folytathassák.
- A spontán éres és a tudatos fejlesztés helyes arányának megtartása mellett mindkét formának helyt adunk.
- A nagycsoportosoknak alkalmanként kötelező jellegű foglalkozás is szervezhető.
- Az óvónő tervezze és valósítsa meg a csoportszoba és az udvar játszórészeinek, olyan elrendezését, amely biztosítja a szabad játékot, a szabad mozgást, a tevékenységi lehetőségek sokféleségét, ugyanakkor nyújtson lehetőséget az elkülönülésre is.
- A heti terv elkészítéséért a délelőtti óvónő a felelős.
- A tervezéshez projekt módszer alkalmazása, projekt lehetőségek tervei készülnek, melyeknek bővítése, megújítása folyamatos és szükség szerinti.
- A projektek között kellő időt kell biztosítani az élmények feldolgozására.

Nyári terv

Az időjárás figyelembe vételével arra törekszünk, hogy a gyermekek szinte az egész napjukat a szabadban tölthessék.

SZABADON VÁLASZTHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

- szervezett mozgásos játékok, torna;
- játék a homokkal, vízzel, agyaggal;
- hosszabb kirándulások, séták;
- élmények, "kincs" gyűjtése, a gyűjtött anyagból barkácsolás;
- környezetvédelem, udvari munka;
- munka jellegű tevékenységek;
- természetes környezetben történő tapasztalás;
- környezeti változások megfigyelése;
- illemszabályok gyakorlása;
- kuckózás, mese, meseszínpad;
- énekes-, verseny- és labdajátékok;
- vizuális technikák.

A gyermeklétszám csökkenése miatt, a gyermekcsoportok összevontan működnek. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy más környezethez alkalmazkodjanak, más személyeket, társakat elfogadjanak.

Az óvónő is új helyzetbe kerül, nagyobb toleranciára, empátiás reagálásokra, ötletgazdagságra van szüksége.

Az óvónő feladata, hogy ne hagyja unalmassá válni a mindennapokat. Kínáljon a gyermekeknek élményszerű, változatos tevékenységeket, közvetve kompetenciáit fejlessze, a nyár, sok alkalmat ad a természettel való közvetlen találkozásra. A különböző fejlettségű, életkoruknál fogva is más képességű és terhelhetőségű gyermekekkel való differenciált foglalkozás, az egyéni szükségletek tiszteletben tartása.

A gyermekek átvételét előzze meg az óvónők közötti konzultáció. Teremcsere esetén a gyerekek saját jeleiket vigyék magukkal.

V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Játék

Tevékenység célja:

- A játék során a kisgyermek elemi, pszichikus szükségletének lehetőleg hosszantartó és zavartalan kielégítése.
- A játékon keresztül a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése.

Feladat:

- Különböző játékfajták segítsék érzelmi életük, és értelmi képességeik gazdagítását;
- Fejlessze a gyermekek mozgását, ügyességét;
- Adjon lehetőséget önmaguk kipróbálására;
- Segítse a közösségi- és viselkedési szabályok elfogadását;
- Valódi örömforrás és feszültségcsökkentő hatású legyen;

- Fejlessze a kommunikációs- és beszédképességet;
- Kreativitásukat fejlessze és erősítse, élményt adó tevékenység legyen.

A megvalósulás folyamata, tartalma

Az óvodapedagógus biztosítson élményeket a játékhoz.

A csoport helyiségeinek, az udvarnak szabad átrendezésével teremtsen helyet a különböző játékfajtáknak. Legyen lehetőség kuckók, zugok leválasztására, elbújásra, elvonulásra, vagy kisebb csoportokban való tevékenységekre. Meghatározott időpontban bővítjük a teret (öltözőkkel) elfogadott és ismert szabályok mellett.

A gyermek szerepjátékához önállóan szervezhesse meg a szükséges átrendezést.

Az óvoda helyiségei és az udvar reggeltől estig legyen alkalmas játékra. Az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportléghőz, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz. Mint például gyakorló játékhoz és szimbolikus szerepjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabály játékokhoz. A szabad játék folyamatosságának érdekében az óvónő hagyjon elegendő időt a játék befejezésére, az elmélyült játékot ne zavarja meg más tevékenység felkínálásával, és adjon lehetőséget a játék későbbi folytatására.

A nap nagy része játékkal teljen érkezéstől, távozásig. A játék ideje alatt végezhető egyéb tevékenységekhez az állandó helyeket is nagyon átgondoltan kell kialakítani. /étkezés reggel, ábrázolás, barkácsolás, mese./

A tevékenységekhez szükséges eszközök álljanak rendelkezésre a tevékenység helyén. A gyermekek a nap folyamán átválthatnak másik, őket érdeklő tevékenységekre, helyszínekre, az eszközöket szabad fantáziájuk szerint használhatják.

A sokszínű játékhoz nagyon változatos anyag-, eszközkészletet kell biztosítani. A gyermekeknek sok többfunkciós játékeszköz, változatos anyagkészlet, kiegészítő szükséges a szerepjátékhoz, építő-, konstruáló játékhoz. Álljon a gyermekek rendelkezésére gyermekkézre alkalmas bábkészlet; bot-, sík-, ujjas-, tenyér-, kesztyűbáb formájában is.

A játékok és az anyagok elérhető helyen legyenek elhelyezve.

A közösen elkészített játékeszközök, az alkotás örömeinek átélése fokozza a játékkedvet.

A játék tükörként adja vissza a gyermek érzelem- és gondolatvilágát, a felnőtt világból átvett benyomásokat. Időnként megjelennek a negatív viselkedésminták vetületei. Arra kell törekedni, hogy a szabadság határai addig terjedjenek, amíg a másik gyermek érdekei nem sérülnek. Az agresszivitásnak és rongálásnak nem adhatunk teret. Más, a gyerek számára érdekes játéktéma-, helyszín-, eszköz ajánlásával próbáljuk meg figyelmét átirányítani.

Ha az önállóság, önkéntesség, kezdeményezés lehetősége a játékban biztosítva van, akkor a gyermekek a környezetükben lévő eszközöket, tárgyakat élénk fantáziával felhasználják. Ezzel tapasztalataik gazdagodnak és játékuk is színesedik, tartalmában bővül.

Az óvodapedagógus ajánlott szerepe a játékban

Az óvónő teljes jelenlétével, minden tevékenységével példa a gyermekek számára. Ez a játékban nem a játszani tanítást jelenti, de törődésével, szociális érzékenységgel mintául szolgál.

Az érzelmek motiválnak, aktivizálnak, ezért kiemelkedő az élmények szerepe. Az ebből fakadó játék öröme a valós öröm, és nem az óvónő által meghatározott, megrendezett, vagy megkívánt játéktéma szabályos végigjátszása. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a **szabad játék** túlsúlyának érvényesülése.

A játék során "itt vagyok, ha szükséged van rám" szándékkal legyen jelen.

Az egyéni bánásmód alkalmazása minden gyermek felé szükséges. Ennek színvonalát meghatározza az óvónő empátiás készsége. Legyen állandóan nyitott a gyermek kommunikációs jeleire, és ezekre reagáljon. Élje bele magát a gyermek lelkiállapotába, gondolkodásába, viselkedésébe, a játék során megjelenő élethelyzetekben. Érdeklődéssel, elismeréssel kísérje a gyermekek ötleteit, kezdeményezéseit, kapcsolatait. Segítse a gyerekek egymáshoz való kötődését. Engedje a gyermekek egyéni konfliktusait megoldani, próbálkozhassanak a társakkal szembeni érveléssel, önmaguk megvédésével, egymás közti megegyezéssel. Lehetőleg csak "vészhelyzetben" avatkozzon be, de próbálja megérteni a konfliktust okozó gyermekek szándékát, belső indítékait is. Szorongó, vagy agresszív gyermeknek nyújtson biztonságot, védelmet, mert magatartásának indítéka negatív élmény is lehet. Szerepek szétosztásánál segítse a félénkebb, háttérbe húzódott gyermekeket is, ne engedje őket kedvezőtlen helyzetbe jutni. Ha a játékot mindenképpen szükséges befejezni, tapintatosan, időt adva szervezze és segítse azt. Különösen a legkisebbek esetében

érvényesüljön az egyéni bánásmód, a testközelség, az érintési igény kielégítésében, mivel erősen igénylik az együttműködést jelző érintést, simogatást.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- Alkalmazkodik a játék szabályaihoz;
- Játékhelyzetben újra alkotja a felnőttek tevékenységét;
- Társaival a játék során cselekvéseit összehangolja;
- Barkácsolás természetes része a szerepjátéknak;
- A játékhoz készített eszközöket felhasználja további játékaiban során;
- Képes megérteni és elfogadni játszótársai elgondolásait;
- Le tud mondani egy-egy kedves játékszerről;
- Képes szerepvállalásra és a szerepek elosztására;
- Képes szerepjátékok megszervezésére, az ahhoz szükséges játékszerek kiválasztására;
- A játéktémát napokon keresztül folytatja társaival.

Mozgás

Tevékenység célja:

- A gyermeki személyiség és az egyénre jellemző természetes mozgások fejlesztése játékos formában.
- A gyermek testi képességeinek - erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés - fejlesztése, a mozgáskoordináció alakítása, mozgáskultúra fejlesztése.
- A gyermeki személyiség akarati tulajdonságainak fejlesztése.

Feladat:

- A gyermekek természetes mozgásszükségletének kielégítése a megfelelő szervezeti formák megteremtésével.
- Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás biztosítása

- A mozgás célzott fejlesztése az egyéni képességeket és szükségleteket figyelembe véve, és a mozgásműveltség fokozása.
- A játék, a játékosság elsődlegességének tiszteletben tartása a foglalkozásokon
- A napi tevékenységek részeként a mindennapos frissítő mozgás tervezése során elsődlegesség biztosítása a mozgásos játékoknak

A megvalósulás folyamata és tartalma

A rendszeres mozgás kedvezően befolyásolja a szervezet növekedését, elsődleges szerepet játszik az egészség megóvásában, és hatására fontos személyiségjegyek alakulnak, erősödnek meg. Fontos, hogy a gyerekek naponta a lehető legtöbb időt szabadban, mozgással tölthessenek.

A gyermekek fejlesztésénél figyelembe kell venni egyéni adottságaikat és képességeiket, mindennek a fokozatosság elvével kell együtt járnia. A testnevelés foglalkozásokon a részvétel kötelező, de nem kényszeríthető.

Soha nem erőltetjük a gyermekeket az együttmozgásra, vagy a foglalkozásokon a tornaruha felvételére, de bátorítjuk, buzdítjuk őket, hogy ezt megtegyék.

A foglalkozásokon elsősorban a testnevelési játékok, a játékos utánzó mozgások dominálnak.

A gyermekeknek a befogadástól kezdődően az óvónő lehetőséget teremt az együttmozgásra /mindennapos testnevelés/. Feladata a szervezet felfrissítése, megmozgatása /hetente egyszer preventív céllal, lehetőleg mezítláb/.

A testnevelés döntő feladata a gyermeki szervezet sokoldalú arányos fejlesztése, a mozgásigény sok játékkal és egyéb természetes mozgással történő kielégítése.

Olyan tervszerű, rendszeres ráhatásra kell törekednünk, hogy a motoros képességek és mozgáskészségek kibontakozását, a mozgásműveltség fejlesztését szolgálja.

Fontosak a testnevelési játékok, így ügyesednek, önbizalmuk nő és megalapozott bátorságra tesznek szert. Ezek a játékok hozzászoktatják őket a szabályok betartásához, az önuralomhoz, a kudarc elviseléséhez is.

Az óvónő alkalmazkodjék a gyerekekhez. Adjon lehetőséget, hogy az adott gyakorlatot ki-ki a saját képességei szintjén hajtsa végre. Értékelje a gyerekek teljesítményét, mutasson gyakorlati példát a pontos végrehajtásra. A verbális fejlesztés, azaz a beszéd észlelése és értése kitüntetett szerepet kap a mozgásfejlesztés folyamatában.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Mozgásai célirányosak,
- Képes a természetes mozgások elvégzésére,
- Időben és nehézségi fokban terhelhető a differenciált bánásmód elvével,
- Mozgása folyamatos, gördülékeny,
- Tud a térben tájékozódni, ismeri az irányokat,
- Tud rövidebb távon egyenletes iramban futni,
- Képes változó tempójú, ritmusú, irányú mozgásra,
- Tud ütemtartással járni,
- Eredményes az egyensúlyozási feladatokban,
- Tud néhány mozgásos játékot (futó, fogójáték) irányítás nélkül játszani,
- Versenyjátékokban betartja a szabályokat,
- Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban,
- Ismeri és ügyesen használja a különféle eszközöket

A külső világ tevékeny megismerése

Tevékenység célja:

- Olyan gyermekeket nevelni, akik szeretik és védik a természetet, az őket körülvevő élőlényeket, ismerik környezetüket,

- akik fogékonyak a körülöttük lévő élő- és élettelen környezet szépségeire, meglátják és felfedezik a jót és a szépet, azt megbecsülik,
- és képesek a tenni akarásra, a környezettudatos viselkedés alapjainak befogadására,
- A mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása, mellyel megalapozzuk a logikus gondolkodást.

Feladat:

- Építsünk a gyermekek egyéni élményeire, tapasztalataira, biztosítsunk olyan jellegű élményszerzést, amelyek lehetővé teszik a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetünkben végbemenő folyamatok, ok-okozati összefüggések megláttatását, az azokban való tevékeny részvételt.
- Figyeljünk tudatosabban a környezet- és természetvédelem fontosságára.
- Olyan néphagyományok beépítése az óvodai életbe, amelyek szebbé, gazdagabbá teszik a gyermekek életét és közvetíti nemzeti kultúránk értékeit, hagyományait.
- A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a hagyományok, néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- Olyan tevékenységek, lehetőségek biztosítása, amelyekben megtapasztalhatják a gyermekek a környezetük mennyiség, tér, forma viszonyait.
- A természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív viszony alakítása.
- A gyermekek közvetlen környezetében lévő világ megismertetése, megszerettetése.
- Az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek megláttatása a helyi sajátosságok bemutatásával.
- Olyan, az életkoruknak megfelelő szokásrendszerek, viselkedésformák alakítása, olyan képességek tudatos fejlesztése, amelyek szükségesek a természetes és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrendszer, a környezettudatos életvitel megalapozásához.
- A spontán és szervezett tapasztalatszerzés során ismerjék meg a gyermekek a közvetlen és a tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai-, mennyiségi- és téri viszonyait.
- Használjuk ki a különböző élethelyzetek kínálta lehetőségeket a matematikai fogalmak megismertetésére, a fokozatosság elvének figyelembevételével.

- Ismerkedünk a vadon élő állatokkal, növényekkel, meg tanuljuk tisztelni és védeni élőhelyüket.
- Nem szennyezzük az élővizeket.
- Őrizzük a természet, illetve a környezetünk tisztaságát. A lehetőségeket kihasználva szelektáljuk a hulladékot (papír, műanyag).
- Növényeket ültetünk és gondozunk.
- Törekszünk arra, hogy minél több állat- és növényfajjal megismerkedhessünk, és ne okozzunk kárt a védett, ritka fajokban.

A megvalósulás folyamata, tartalma

A külső világ tevékeny megismerésének témaköreit mindig az aktuális évszakok, napszakok, események, ünnepek határozzák meg.

Ismerkedünk szűkebb és tágabb, természeti és társadalmi környezetünkkel. Megfigyeljük az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit, az időjárás változásait, annak hatását az élőlényekre.

Az élményszerző séták során gyűjtött „kincsekkel” gazdagítjuk a természetsarkot. Ezeket a barkácsolás során hasznosítjuk. Albumot készítünk az évszakok változásairól, képeket gyűjtünk. Csíráztatást, hajtatast végzünk. Gyönyörködünk az évszakok növényeiben, összefüggést keresünk az időjárás és az emberek tevékenysége közt. Megtapasztaljuk az idő múlását, ismerkedünk a nap- és évszakokkal.

Az élményszerző séták során gyakoroljuk a helyes gyalogos közlekedést, elsajátítjuk az alapvető szabályokat. Ismerkedünk a különféle járművekkel, ellátogatunk a kikötőbe, állomásokra. Minden évszakban ellátogatunk a Balatonhoz, kirándulunk közeli erdőbe, ahol megfigyeléseket végzünk. Ellátogatunk családokhoz, ismerkedünk más gyermek családjával, otthonával, munkájával, a falusi élet hagyományaival (pl. szüret, állatok születése), valamint néphagyományainkkal.

Ellátogatunk a falunkban található intézményekhez (pl. posta, gyógyszertár, kultúrház, iskola, Könyvtár), közben megismerkedünk az ott dolgozók munkájával.

Az otthoni fotók nézegetése közben meghitt, közös beszélgetés kialakítására törekszünk.

A tevékenységek során a gyermekek kapcsolatai kiteljesednek, elfogadják társaikat és együttes megfigyeléseket, vizsgálódásokat végzünk.

A közvetlen megfigyelések, tapasztalatszerzések lévén a világra és anyanyelvre vonatkozó ismereteik egyaránt bővülnek.

A külső világ mennyiségi és formai ismereteivel, összefüggéseivel elsősorban a napi tevékenységek, tapasztalatok útján ismerkedik a gyermek. A megfigyelések, séták és kirándulások során minden lehetőséget megragadunk a mérésekre, számlálásra, tájékozódásra térben és síkban, a közvetlen tapasztalatszerzésre.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről
- Tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását
- Felismeri a napszakokat
- Ismeri, és a gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait
- Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét
- Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait
- Felismeri a környezete mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyait
- Megismeri a szülőföld, a hagyományok, néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A tevékenység célja:

- A vizuális tevékenységek által a gyermek élmény és fantáziavilágának, belső képi világának gazdagítása.
- Az igény alakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.

Feladat:

- A gyermekek megismertetése az eszközök használatával;
- Az alkotás fázisában minden gyermek sikerélményhez, örömhöz juttatása, egyéni képességek fejlesztése;
- Élmények biztosítása az alkotáshoz;
- Változatos anyagok, technikák megismertetése.

A megvalósulás folyamata, tartalma

Ez a nevelési terület magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, képalakítást, a kézimunka különböző fajtáit, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedést. Ez is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Kialakulnak az eszközök használatának, karbantartásának szokásai, és ez által a munkaszervező képességük is fejlődik.

A gyermekek számára megszokott és mindig elérhető helyen helyezzük el az anyagokat és eszközöket, amelyeket fantáziájának megfelelően használhatnak. Az ábrázoló tevékenység az egész nap folyamán biztosított lehetőség a gyermekek számára.

A nagyobbaknak témajavaslatot teszünk, melynek megvalósításához az eszközöket maguk választhatják meg.

Séták, kirándulások során felhívjuk figyelmüket a táj szépségeire, változásaira, színeire, formáira. Ehhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermekek által megérthető világ tárgyai, élőlényei és eseményei. Az érzelmileg közel álló ünnepek, mesék-, versek nagymértékben megmozgatják fantáziájukat.

Műalkotásokat séták, kirándulások során és kiadványokban nézegethetnek, alakítva így ízlésvilágukat, a szépre való fogékonyságot.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki tehetségek bátorítására.

Technikák és anyagok

- Agyag, gyurma (formálhatósága, nyomkodása, lapítása, sodrása, mélyítése, nyújtása, gömbölyítése, simítása, karcolása stb.);
- Festés (előre kikevert színekkel felület, csepegtetés, nyomdázás, batikolás, színkeverési lehetőségek: összefolyatás, keverés külön lapon, pamacsokkal, egymásra festéssel stb.);
- Nyomatok (festékkel-tintával: papírdúc, fa, levél, parafa, textil, krumpli, kéz, ujj segítségével képek készítése stb.);
- Színes ceruza (különböző hegy vastagságú és puhaságú ceruzák nyomatainak létrehozása);
- Zsírkréta (technikai variációk, zsírosságuktól függően a kép színerősségének változatos kialakítását végezheti);
- Vágás (papír, textil, fonal, préselt falevél stb.);
- Tépés, gyürködés (krepp-papír, különböző vastagságú papírlapok, alufólia stb.);
- Ragasztás (stift, kenőfejes-folyékony, folyékony tubusos, tálba nyomott pálcikával felvihető stb.);
- Gipszöntés (negatív forma létrehozása gyurmán, szilárdulási folyamat, festhetőség megtapasztalása);
- Hajtogatás (egyszerűbb figurák elkészítésének megtanítása, bonyolultabb formák együttes létrehozása);
- Viaszkarc (technika kombinációs lehetőség);
- Bábkészítés és eszközök készítése a játékhoz;
- Kollázs montázs (papír, fonal, textil, bőr, falevelek, ágak, kagyló, termés, homok, kavicsok, stb.);
- Barkácsolás (ár, kés, csavarhúzó, szeg, kalapács használatának elsajátítása, stb.);
- Gyöngyfüzés;
- Varrás (papír, textil, bőr);
- Krétával rajzolás az aszfalton, táblán;

- Hó (építés, szobrászat, bottal rajzolás);
- Építés, konstruálás a csoportban lévő anyagokból, építőelemekből;
- Só-liszt gyurma (formálhatósága, állagának megváltoztatása, szilárdulási folyamat, színezhetőség és festhetőség megtapasztalása);
- Szövés, fonás.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végén

- örömmel, saját kezdeményezésre ábrázol;
- képalkotásában kifejezi gondolatait, élményeit;
- elképzelés után meseszereplőket stb. hangulatot is kifejezve, jellegzetes színekkel, formákkal, mozgással ábrázol;
- tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani;
- önállóan és csoportosan is készít ajándékot, kelléket, játékot;
- téralakításában, építésben másokkal együttműködik;
- ábrázolása, változatos színhasználatot és tagoltságot mutat;
- emlékezet utáni témákban a részleteket is ábrázolja;
- díszítő tervező feladatot változatos színekkel, rajzolással, festéssel; papírmunkával, agyagba karcolással stb. megold;
- tud különféle technikával képet alkotni, a technikát önállóan a rendelkezésre álló anyagokból megválasztani.

Verselés, mesélés

Tevékenység célja:

- Irodalmi élménynyújtás, a nyelv szépségének megismertetése, irodalmi érdeklődésük felkeltése, mellyel az önkifejezést alapozzuk meg;

- A kisgyermek értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének segítése.

Feladat:

- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese-képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel-feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.
- Az irodalmi anyag alkalmazkodjon a gyermek fejlettségéhez, érdeklődéséhez
- A mese a gyermek értelmi-érzelmi és erkölcsi, fejlődésének a segítője legyen
- Az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi nevelésnek fontos eszköze a játékos mozgásokkal összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek
- A mese mágikus világképe a csodákkal az átváltozásokkal ráébreszt a külvilágra irányított megismerési törekvésekre, a pszichikus realitásra
- A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása a belső képalkotás és önkifejezés módja
- Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan, a népi-népmesék, a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A megvalósulás folyamata és tartalma

A mese-vers alkalmat ad arra, hogy olyan beszédkapcsolat jöhessen létre, amelyből hiányzik a közvetlen, oktató szándék. Sokkal inkább képzeletet és érzelmeket megmozdító, az együttlét fenntartására és valóságos mozgásos játékokra serkentő.

Forrásanyagaink döntő része a **magyar népmesék**, a magyar gyermekköltészet kötetei. Gyakorta elővesszük a **népköltészet**, **népi mondókák**, **rigmusok sajátosan magyar** gondolatokat és észjárást sugalló alkotásait. Mondunk verses meséket, rövid igaz történeteket, külföldi szerzők meséit is, különös tekintettel a migráns gyermekekre.

A rendszeres mesehallgatás lételeme a gyermeknek. A gyermek beleélő képessége, az ismétlés utáni vágya megkívánja, hogy lehetőséget adjunk gyakori ismétlődésre és a mesében való cselekvő részvételre is. Az óvónők segítik az érzelmek sokszínű átélését a mese újraélésével, bábokkal, dramatizálással, szituációs játékkal, vizuális tevékenységgel, barkácsolással, kommunikációval, improvizálással stb. A csoportokban van egy meseváró hangulatot sugalló hagyomány. Minden óvónőnek van vers – mondóka - mesegyűjteménye, melyet bármikor kívülről mond és az adódó élmény-hangulat alkalmával elővesz, a megtanítás szándéka nélkül.

Az óvodába kerülő kicsiknek feltétel, de a nagyobbak is igénylik az ölbe ülő, együttes mozgással kísérhető mondókákat, dúdolókat, verseket. Ezek érzelmi élménye rendszeresen jelen van a csoportban, különösen a befogadási időben.

A mese-, versanyag tartalmaz mondókákat, állatmeséket, felelgetőket, láncmeséket, csali témát, egyszerű és több szálon futó meséket is, ami a nagyokat cselekvő továbblépésre ösztönzi. A népmese és versanyag kiválasztásakor bekerülnek a kortársírók, költők művei is. Nyelvgyakorlásra szolgálnak a nyelvtörők, évszakhoz, élményekhez, ünnepekhez kapcsolódnak a mesék, versek, óvónői rögtönzések.

A fejlődés és fejlesztés várható eredményei óvodáskor végén

- szívesen mesél, báboz, dramatizál;
- gondosan bánik a könyvekkel;
- néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni;
- folyamatosan összefüggő mondatokkal fejezi ki magát;
- udvariassági kifejezéseket használ;
- beszéde tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek;
- várja, igényli a mesehallgatást;
- tud történeteket kitalálni, azt elmondani, megjeleníteni;
- olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára gondolatainak érthető kifejezését, minden magán és mássalhangzót tisztán ejt.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Tevékenység célja:

- Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek, a közös játék örömének megéreztetése által a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése;
- Zenei ízlésének és esztétikai fogékonyságának formálása a **népdal, népzene, népszokások** megismertetésével.

Feladat:

- A gyermekek énekkedvének felkeltése;
- A zenei anyag igényes, életkor szerinti kiválasztása;
- A **magyar népdalok, népi gyermekdalok**, ölbeli játékok és énekes játékok **megismertetése**;
- Az örömet nyújtó zenélés, éneklés, játék megszerettetése
- Különböző zenei képességek fejlesztése a fokozatosság elvének biztosításával és az egyéni képességfejlesztés kiemelésével;
- Hatékony szervezeti formák biztosítása;
- A zene által biztosított értékek megőrzése, megszerettetése, figyelembe véve a nemzetiségi, etnikai, kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

A megvalósulás folyamata, tartalma

Az egyes korcsoportok anyagában a központi helyet az énekes-, mondókás népi játékanyag, és az igényes műzene foglalja el.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A **népi mondókákat** zenei értékük miatt nagyon fontosnak tartjuk. A gyermekek biztonságérzetét ölbeli játékkal próbáljuk fokozni.

A gyermekdalok sajátossága a mozgásanyag és a hangsúlyosság. A kicsiknél az éneklést mindig játékos mozdulatokkal kísérjük.

Az énekes játékokban különféle térformák jelennek meg, ezáltal a gyerekek mozgása jól fejleszthető.

A népdalokat mindig hitelesen adjuk elő. A népdalok éneklése, néptáncok, népi játékok megismerése a hagyományok továbbélését segítik elő.

A gyerekek érdeklődését felkelti a szép énekhang, hangszerhang, a szöveg hangzóinak ritmikus összecsengése. A dúdolás, hangszeres zene bármikor megszólalhat a csoportokban. Az elalvás előtti altatódal a gyermekek egyik legnagyobb élménye.

Fontos az igényes műzene megismertetése és megszerettetése, ezért a zenei anyagban rokon- és más népek dalai, valamint a magyar műzene (Kodály Zoltán művei) és a klasszikus műzene is megjelenik.

A zenei készségek fejlesztése folyamatos, mindig tevékenységbe, hangulatba illeszkedik. A zenei készségek, a ritmus és a hallás fejlesztése egymásra épülő, fokozatosan nehezedő feladatok megvalósulásával érvényesül.

Az énekes játékokat ősztől tavaszig a szabadban is kezdeményezhetjük. Az óvónő napközben többször is mondjon mondókát, naponta halljanak a gyerekek népdalt, helyezhez, hangulathoz kapcsolva, közvetlen motiválás nélkül élményként.

Színesítse életüket az óvónők együttes éneke, zenélése, különösen ünnepek alkalmával.

A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyerekek mindennapi tevékenységének.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végén

- Élvezettel hallgatják a zenét;
- Tud ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni;
- Tud néhány dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelni;
- Tud dallam, vagy ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, visszatapsolni;
- Tud társaival térformákat alakítani;

- A különböző mozgásokat és táncmozdulatokat társaival együtt, egyöntetűen, esztétikusan végzi;
- Tud élvezettel, irányítás nélkül játszani néhány dalos játékot;
- Felismeri a zenei fogalom párokat - megkülönbözteti és alkalmazza;
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától, tudja mindkettőt mozgással, járással, tapssal a dalból kiemelni;
- megbeszélés, vagy egyéni ötletek alapján az éneklést ütőhangszerekkel tudja kíséni.

Munka jellegű tevékenységek

Tevékenység célja:

Az óvodai élet szerves része, a munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása, melynek során alakuljon ki

- önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk és kitartásuk,
- feladattudatuk és felelősségérzetük,
- munkaszervezési képességük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát.

Feladat:

- A munka és munkajellegű tevékenységek során fejlődjön kitartásuk, felelősségtudatuk, türelmük, céltudatosságuk
- Szerezzenek tapasztalatokat, ismereteket
- Ismerjék el, becsüljék meg a saját és mások munkáját
- Fejlődjön alkalmazkodó képességük
- Alakuljon a gyermekekben az esztétikus környezet iránti igény
- A munkafajták fokozatos bevezetésével válják rendszeressé, folyamatossá tevékenységük

A megvalósulás folyamata és tartalma

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással egybeeső munka, munkajellegű játékos tevékenység.

A folyamatos napirend kedvez az önállóság fejlődésének.

Megnövekszik az önkiszolgálás, a saját magukkal kapcsolatos tevékenység – testápolás, étkezés, öltözködés, környezetük rendben tartása – és az egyéni megbízások szerepe.

A felnőttek mintaadó szerepe fontos az eszközök használatának elsajátításában, a munkafázisok sorrendjének megismerésében.

Az óvodapedagógus a gyermekkel együttműködve folyamatosan értékeli a gyermeki munkát, és törekedjen arra, hogy ez mindig konkrét, reális, saját magához mérten fejlesztő értékelés legyen.

A naposi munka bevezetésére akkor kerül sor, ha a gyermekek az önkiszolgálást készségszinten végzik.

Óvodánkban a mindennapi (játékelrakás, teremrendezés, növény, környezet, állatgondozás vagy egyéb munka) és alkalomszerű (évszakokkal, ünnepekkel kapcsolatos) munkajellegű tevékenységbe a gyermekek aktívan, önként, örömmel és szívesen kapcsolódjanak be.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végén

- A testápolással, öltözködéssel kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint elvégzik,
- Önkiszolgálásra fordított idő fejlődésükkel arányosan csökken;
- Szívesen vállal egyéni megbízásokat;
- A barkácsoláshoz használt eszközöket, anyagokat gondosan rakja el;
- Naposi feladataikat önállóan, pontosan és esztétikusan végzik;
- Aktívan vesz részt a teremrendezésben, ágyazásban;
- Szívesen végeznek munkajellegű tevékenységet, mint növénygondozás, falevélsöprés, virágültetés, stb.
- Önállóan, örömmel, igényesen végzi feladatát, kisebb megbízásokat;

- Szívesen segítenek egymásnak, felnőtteknek és kisebb társaiknak;
- Ügyel saját személye és környezete rendjére.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Tevékenység célja:

- Az óvodás gyermek kompetenciáinak alakítása, attitűdök erősítése és a készségek, képességek fejlesztése.
- A tanulás folyamán fejlődjön: megismerő képességük, gondolkodásuk, beszédészlelés, beszédértés, kifejezőképességük és problémamegoldó gondolkodásuk.

Feladat:

- A tanulás a gyermek cselekvő aktivitására, közvetlen tapasztalataira, ismereteire épüljön
- A gyermekek tevékenységi, megismerési vágyainak kielégítése
- A tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogassa
- A tanulás játékosan, a játék keretében, illetve a játékos tanulás folyamán valósuljon meg
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épüljön az ismeretszerzés
- A kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése
- A tanulás folyamán váljon alkalmassá az iskolai élet megkezdésére
- A hátrányok leküzdése, a fejlődésben elmaradt szint emelése, nehézségek kiküszöbölése egyéni fejlesztéssel valósuljon meg.

A megvalósulás folyamata, tartalma

A szabadon választott játék óriási információhalmazt tartalmaz a gyermekek számára. A játék során szerzett tapasztalatok, felfedezések lehetőséget biztosítanak a kreativitás erősítésére, jó lehetőséget ad az utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások) alakítására, valamint a spontán játékos tapasztalatszerzésre. Az oldott, derűs légkörben a gyermekek egymás kérdéseiből és az óvónő válaszaiból is tanulnak.

Az óvodapedagógus által irányított, célzott megfigyelések, felfedezések, tapasztalatszerzések a kirándulások, séták alkalmával valósulnak meg. Ezek segítik a gyermekeket a körülvevő környezet jelenségeinek megértésében, a környezettudatos magatartás kialakításában.

Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek a játékidőben zajlanak úgy, hogy nincs közben kötelező játékelrakás, ne zavarja a szabad játékot. A kezdeményezett tevékenység számtalan gyakorlati problémamegoldásra ad lehetőséget. A tevékenység befejezése után a gyermekek visszatérhetnek eredeti játékukhoz vagy újat kezdenek. Munkaformaként alakíthatóak: egyéni-, mikro-, makrocsoportok. Egy napon borul fel ez az alapelv, amikor az óvodapedagógus szervezett mozgástevékenységet tart. A szervezett tanulás megvalósulhat kötött és kötetlen keretek között. Kötött foglalkozási forma az iskolába készülő korosztály számára szervezhető. Az iskolakötelesektől elvárjuk az aktív részvételt, szándékos figyelmük tartson legalább 10 percig. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek harmonikus személyiségének kibontakozását.

A projektmódszer segíti az eltérő szükségletű gyermekeket, az eltérő tanulási stílusok érvényesülését. Ezért előtérbe helyezzük a módszer alkalmazását, mely aktív részvétellel, érdeklődésre és együttműködésre épít. A projekt központi témája tevékenységekben, vagy tevékenységek sorozatában valósul meg, a téma jellegétől függően lehet rövidebb (nap) vagy hosszabb (hét, hónap). A témafeldolgozás teljes, a tevékenységekbe integrált műveltségterületek sokoldalú tapasztalatok során épülnek be a gyermeki tudatba. Eközben a gyermekek aktívan és cselekvően élik az óvodai életet, és megismerésük fő forrása a közvetlen tapasztalás, mely maradandó tudást eredményez.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- Az egyszerű feladatokat megérti;
- Kivárja, amíg rákerül a sor;
- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt;
- Feladatai végrehajtásában kitartó;
- Szándékos figyelemre képes;

- Él benne az iskola és a tanulás utáni vágy;
- Tevékenységének eredményét reálisan értékeli;
- Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére;
- Munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő;
- Tudnak alkalmazkodni a tanulásszervezési formáihoz, betartják a kialakított szabályokat.

Az óvoda hagyományai, ünnepeink

Tevékenység célja:

- Óvodánkban az ünnepi alkalmakat különösen nagy gonddal és körültekintéssel szervezzük úgy, hogy közben kihasználjuk és építünk is ezek hatékony személyiség- és közösségformáló erejére.

Feladat:

Megfelelő környezeti és lélektani feltételek megteremtésével válják érzékelhetővé a különböző típusú ünnepek eltérő tartalma, hangulata (vidám, nevetős, várakozó, csendes titkos, meghitt, örömteli, harsány, mókázó, izgalmas, játékos, emelkedett).

Az ünnepi alkalmakat megelőző készülődés, együttjátszás, együtt munkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Kellemes emlékképek felidézése nyomán a gyerekek ilyenkor különösen aktívak. Az ünnepi alkalmak, a hagyományok lehetnek egyénre szólóak, csoportokra, ill. az egész óvodára szervezettek.

A hagyományaink, ünnepeink tervezését és megvalósítását a módszertani szabadság megtartása mellett közösen készített projektek segítik.

Alkalmaink:

Egyéni hagyomány a születésnapok évszakonkénti megünneplése. Ezen a napon az ünnepeltet különös gondoskodás és figyelem veszi körül, társai és a felnőttek részéről egyaránt. Ajándékkal kedveskedünk, énekkel köszöntjük őket.

Azokat az eseményeket, melyekhez projekttervek készültek, a felsorolásnál dőlt betűvel jelöljük. (9. sz. melléklet)

Őszi színes világunk eseményei

Szeptember:

- Az új óvodások és szüleik fogadása. (Óvodánk bemutatása, kis ajándékkal kedveskedünk az új gyerekeknek.)
- Ősz ünnep – népi hagyományokkal

Október:

- Tök jó hét - Termések, termények begyűjtése *hangulatos falusi hagyományok felelevenítése... (pl. kukoricafosztás, darálás, dióverés...)*, terménybábok készítése
- Október 04, Állatok *napja*
- Október 23.- Nemzeti ünnep

November:

- Márton napi vigasság, felvonulás iskolásokkal
- Egészségnevelési hét
- Az *adventi ünnepkör* kezdete. (Adventi koszorú- és naptárkészítés)

A tél szépségei, ünnepei

December:

- Mikulás napja (dalokkal, rajzokkal, ajándékokkal várjuk a Mikulást, aki minden kisgyermeket megajándékoz, és játékokat hoz a csoportokba).
- Adventi ünnepkör folytatása néphagyományokkal; (Lucázás)
- Készülődés *karácsonyra* (ünnepi hangulat megteremtése, dekoráció, üdvözlőkártyák készítése, mézes-sütés, díszek készítése..)
- *Karácsony*: A gyermekekhez érzelmileg legközelebb álló ünnep. Meghitt, csendes, titkos, örömteli, várakozó. Az egymásra odafigyelés fontosságának, az ajándékozás, vendégség örömeinek átélése egyéni és csoportos formában egyaránt. Különös hangsúlyt kap az intimitás, a készülődés, a várakozás, a meglepetés.

Január:

- Újévköszöntő (népi jókívánságok, egymás köszöntése).

Február:

- Téli örömek (hóesés, olvadás, játék a jégen, jégtörés, szánkózás, hógolyózás, időjárást jósoló jeles napok)
- Medve nap
- *Farsang*: télbúcsúztató ünnep, vidám, mókás, nevetős. Az egyszerű jelmezekkel. A gyermekekkel a terem díszítése. A jelmezbe öltözés a gyermekek számára, kötelező, de az óvónők is beöltözhetnek. Mondókákat, énekeket tanulunk, farsangi játékokat játszunk, fánkot "sütünk".

A tavaszi, megújuló természet örömei

Március:

- Nőnap.
- Március 15. Nemzeti ünnep. (Gyermekek számára átélhető, egyszerű hagyományaival - huszárjáték, kokárdák, csákók, zászlók készítése. A községünkben lévő kopjafánál elhelyezzük a nemzeti színű jelképeket.)
- **22-én A Víz világnapja.** (A tavaszi Balaton megfigyelése, védelme, a víz fontossága, játékos vetélkedők, kirándulás a Jaba patakhoz, Halas tóhoz)
- *Húsvét*. Teremdíszítés, nyuszi fészkek készítése, tojásfestés, ajándékkészítés, locsolkodás.)

Április:

- **22-a A Föld Világnapja.** (Természeti környezetünk védelme, térképek, földgömb nézegetése, színezése, virágok ültetése stb.
- Szülők-gyermekek közös sportnapja
- *Egészségnevelési hét*
- Májusfa állítás - *Májusfadíszítés*,

Május:

- *Anyák napja.* (Édesanyjukat, nagymamáikat köszöntik a gyerekek alkalmi versekkel, dalokkal, virággal, saját készítésű ajándékkal, a lehető legszemélyesebb szervezési keretek között. Öröm legyen a gyermeknek is, ne megterhelés. Fontos az érzelmi előkészület!)
- **10-a, Madarak- fák napja** erdei kirándulások. Lehet faültetés, virágmagok vetése, környezetünk szépítése, virágládák beültetése, udvarunk szépítése.
- *Májusfa kitáncolás* (körültáncolás, közös játék az óvoda minden csoportjának részvételével, délután szülőkkel)
- Gyermeknap
- Búcsúzás. (Az iskolába készülő gyermekek búcsúztatása, búcsúajándék átadása az utolsó közös óvodai együttlét.)

Minden ünnepi alkalommal jellemző külsőség a csoportok megfelelő díszítése, az ünnepi terítés, étrend és a gyermekek- felnőttek alkalomhoz illő öltözködése.

VI. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Testi fejlettség mutatói

- Folyamatos fejlődést, növekedést mutat, eljut az első alakváltozáshoz.
- Teste arányosan fejlett, erőteljesen fejlődik a mozgáskoordinációja és a finommotorika.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

Értelmi fejlettség mutatói

- Érdeklődő, nyitott a világ dolgai iránt;
- Érzékelése és észlelése folyamatosan fejlődik, differenciálódik;
- A térben biztosan mozog és helyez el tárgyakat;
- Tisztában van testének felépítésével, testéhez képest a helymeghatározás sem jelent gondot neki;
- Megjelenik a szándékos bevésés, felidézés, és megőrzés képessége is;

- A szándékos figyelem tartalma, terjedelme növekszik, megosztása és átvitele könnyebbé válik;
- A gondolkodás fejlődésében eljut az elemi fogalmi gondolkodás kezdetleges szintjéhez;
- Folyamatosan, érthetően beszél. Mások beszédét megérti, és többnyire végighallgatja;
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről;
- A természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükséges magatartási szabályok kialakulóban vannak;
- A viselkedés alapvető szabályait ismeri és gyakorolja;
- Elemi mennyiségi, formai és téri ismeretekkel rendelkezik.

A szociális érettség mutatói

- Igényévé válik az iskolai élet, a tanító elfogadása;
- Az együttműködésre, kapcsolatteremtésre egyaránt képes gyermektársaival és felnőttel is;
- A feladat megértésében, feladat végzésében, annak eredményességében tükröződik a feladattudat, az akarat;
- Kitartó, önálló munka végzésére, egyenletes munkatempóra, önfegyelemre képes;
- Ismert szabályokhoz önállóan alkalmazkodik;
- Képes szükségleteinek kielégítését későbbi időkre halasztani;

VII. Gyermekvédelemmel összefüggő feladataink

Tevékenység célja:

Megelőzni, elhárítani vagy enyhíteni azokat a károsító hatásokat, amelyek a gyermek egészséges fejlődését megzavarják. Segíteni azokat a pozitív hatásokat, amelyek hozzájárulnak értékes képességeinek kiteljesítéséhez.

Óvodánkban feltárjuk azokat a körülményeket, amelyek a gyermekek testi-, lelki-, és szociális fejlődését hátrányosan befolyásolják, illetve veszélyeztetik. Esélyegyenlőségük érdekében nevelési és pedagógiai eszközeinkkel segítenünk kell azokat a gyermekeket, akik valamilyen

okból hátrányos és veszélyeztetett helyzetbe kerültek. Az intézmény minden dolgozója törekedjen arra, hogy a veszélyeztető körülmények, problémák (nehezen nevelhetőség) enyhüljenek, vagy szűnjenek meg.

Valamennyi óvodapedagógus kötelessége:

- közreműködjék a gyermekvédelmi feladatok ellátásában,
- a gyermekek egészséges fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, és megszüntetésében,
- a nehezen nevelhető vagy bármely oknál fogva hátrányos helyzetbe került gyermek felzárkóztatásában működjön közre.

Fő feladataink:

- Problémák felismerése.
- Okok megkeresése.
- Segítségnyújtás.
- Jelzés az illetékes szakembereknek.

Alapelveink a gyermekvédelmi munkában:

- Humánus, megértő, egyéni bánásmód.
- Tapintatos, személyes kapcsolattartás.
- A család a gyermeke iránti felelősségének erősítése.

A gyermekvédelmi munka módszere (Minden óvodapedagógusra vonatkozik.)

- Környezettanulmány.
- Családlátogatás.
- Egyéni beszélgetés.
- Kérdőív - félévi értékelés
- Egyéni fejlesztés.
- Megfigyelések.

A prevenció és a segítségnyújtás teendői

- Kapcsolattartás és tanácsadás a szülőkkel.
- Lehetséges szociális ellátások számbavétele.
- Veszélyeztetettség típusának és súlyának mérlegelése.
- Nyilvántartás vezetése.

- Egyeztetés a szakemberekkel.

Gyermekvédelmi munka folyamata

1. A hátrányos és veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, diagnózis felállítása.
2. Közös konzultáció a gyermek érdekében, a csoport óvónői, az óvodavezető, gyermekvédelmi felelős közreműködésével.
3. Szülőkkel való kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás, a probléma jelzése, segítség felajánlása.
4. Nyomon követés és kontrol.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül **egy fennáll**:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb **alapfokú iskolai végzettséggel** rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti **aktív korúak ellátására jogosult** vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző **16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott** személy,

c) a gyermek **elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei**, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül **legalább kettő fennáll**,

b) a **nevelésbe vett gyermek**,

c) az **utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló** fiatal felnőtt.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló eljárásra a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tekintetében illetékességgel rendelkező települési önkormányzat **jegyzője illetékes.**

A **nyilvántartás** vezetése a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásáról 2013. 09. 01. napjától szintén jegyzői hatáskörben valósul meg, így az erről szóló **igazolások**at is ő állítja ki.

A települési önkormányzat jegyzője a **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozatát, a határozat jogerőre emelkedését követő öt napon belül tájékoztatásul megküldi** a bölcsődének, nevelési-oktatási intézménynek, ahol a gyermek ellátásban részesül.

Hátrányos illetve veszélyeztetett helyzet kritériumának tekintjük még óvodánkban a következőket:

1. Egészségkárosodás, tartós betegség.
2. Gyermek személyiségzavarai: beilleszkedési problémák, magatartási zavar, képességbeli fejlődés lemaradása.
3. Erkölcstelen családi környezet: családon belüli agresszivitás, szenvedélybeteg a családban.
4. Ingerszegény környezet: rossz lakáskörülmények, létbizonytalanság, érzelmi sivárság, elhanyagoló nevelés.
5. Csonka család
6. Akit a jegyző védelembe vett

Az intézmény Integrációs Programja

Az integrációs programunkkal célunk:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek:

- esélyegyenlőségének növelése,

- a hátrányok csökkentése,
- egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése,
- az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés.

Feladatunk:

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális

- személyiségfejlesztő,
- tehetséggondozó,
- felzárkóztató programok szervezése.

Területei:

Az integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

1. szervezési feladatok
2. a nevelőtestület együttműködése
3. a pedagógiai munka kiemelt területei
4. a gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok
5. együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel
6. óvoda – iskola átmenet támogatása
7. szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
8. intézményi önértékelés, eredményesség

1. Szervezési feladatok

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása, valamint teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása érdekében kapcsolatot építünk ki
 - a védőnői hálózattal,
 - az e területen működő civil szervezetekkel.
- Beiratkozáskor fokozottan figyelünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlására az óvodai csoportok kialakításánál.
- A gyermekek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében
 - szülői értekezleteken,
 - egyéni beszélgetések alkalmával alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét.

2. A nevelőtestület együttműködése

- Óvodánk nevelőtestülete és alkalmazotti közössége rendszeresen tart
 - munkatársi értekezletet,
 - szakmai műhelyfoglalkozást- munkaközösségi foglalkozást
- Tervezett látogatást szervezünk az óvodavezető és helyettese, ahol nézzük az
 - egyes gyermekek fejlődését,
 - alkalmazott pedagógiai módszereket,
 - további feladatokat.

3. Pedagógiai munka kiemelt területei

A gyermekek óvodai felvételétől, óvodai életének megkezdésétől kezdve a következő pedagógiai eljárásokat alkalmazzuk:

- Anamnézis felvétele az óvodába lépéskor
- Tudatosan tervezett folyamatos és rendszeres tervező és megvalósító pedagógiai munkával segítjük:
 - Egészséges életmód, egészségtudat, egészséges táplálkozási szokások kialakítását.
 - Szeretetteljes légkörben segítjük az intézményes nevelésbe való beilleszkedést, érzelmi nevelést és szocializációt.
 - Értelmi fejlesztést.
 - Anyanyelvi nevelést. Szókincs, nyelvi kifejezőképesség, beszédértés, beszédészlelés fejlődését.
 - Hátrányos helyzetű gyermek differenciált fejlesztését, egyéni bánásmóddal az esélyegyenlőség megteremtését.

4. A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok

- Az óvoda gyermekorvosa és védőnője rendszeresen vizsgálja a gyerekeket. Ezeken a szűrővizsgálatokon felhívják a figyelmet az esetleges problémákra, a vélhetően szükséges egyéni, illetve szakorvosi vizsgálatokra.
- A szülői értekezletek témái közé beépítjük a tanácsadás lehetőségét a védőnők bevonásával
- A szociális hátrányok csökkentése érdekében lehetőséget teremtünk a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére. Aktív kapcsolatot tartunk a szociális ellátórendszerrel.

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelése, hátránykompenzációja érdekében kapcsolatot építünk az alábbi szervezetekkel:

- Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat
- Védőnői hálózat
- Szakmai szolgáltatók

Célunk, hogy e szervezetekkel való együttműködés eredményeképpen az esélyegyenlőségi pedagógiai célok megvalósuljanak. A különböző partnerekkel és szervezetekkel való kapcsolatunk, közös munkánk, erőfeszítésünk hozzásegíti a családokat és a gyermekeket a hátrányok csökkentéséhez, az életesély növeléséhez.

6. Óvoda – iskola átmenet támogatása

- Az iskolai életmódra való felkészítés során fokozott hangsúlyt fektetünk a képességfelmérés (4 éves kori mérés) eredményeire, és az abból adódó feladatok figyelembevételével
 - a motivációra,
 - a minél sokoldalúbb ismeretszerzési lehetőségre, a gyakorlás biztosítására a tanulási képességek megalapozása érdekében,
 - a tudás és az alkotóvágy kialakítására, erősítésére a minél gyakoribb pozitív megerősítés módszerével.
- Szülői értekezleten, egyéni megbeszéléseken iskolákkal közösen tanácsadással segítjük a szülőket az iskolaválasztásban.
- A gyermekek számára iskolalátogatást szervezünk.
- Az iskolákkal kapcsolatot tartunk, és információt cserélünk a gyermekek haladási üteméről.

7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Az intézményi közösségi életbe való beilleszkedés megkönnyítése érdekében, játszó délelőttöt szervezünk a gyermekeknek, ahol a szülők ismerkedhetnek az óvodával, és az itt folyó pedagógiai munkával.
- Minden szülővel személyes, közvetlen kapcsolatot alakítunk ki annak érdekében, hogy
 - a szülők kérdéseikkel, bizalommal forduljanak a pedagógusokhoz és az óvoda vezetéséhez,
 - megismerjük a családok szokásait, értékrendjét a gyermek szociális háttérét,

- közös rendezvényeinken minél többen vegyenek részt,
 - bekapcsolódjanak az óvoda életébe.
- A gyerekekről fejlődési naplót vezetünk, amelyben az óvodába érkezéstől folyamatosan rögzítjük fejlődésüket. Ebbe a szülők fogadóórán betekintheznek.
- A tájékoztatás alapjául
 - a fejlesztési napló bejegyzései,
 - a gyermek alkotásai,
 - a nyílt foglalkozásokon való részvétel lehetőségei szolgálnak.

8. Intézményi önértékelés, eredményesség

Munkánk eredményességének, a hozzáadott értéknek a kimutatása céljából mutatókat állítunk fel, melynek teljesülését mérjük, rögzítjük. Az eredményességi mutatók kiterjednek az integrációs programunk valamennyi területére.

Felzárkóztató programunk alapján nagyobb tudatossággal és mérhetően nagyobb eredményességgel állítjuk munkánk középpontjába a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyéni fejlesztését, differenciált felzárkóztatását. Helyi nevelési- pedagógiai programunkban hangsúlyozzuk a gyermekközpontú szemléletet és a családokkal való hatékonyabb együttműködés fontosságát. **Integrációs munkánk** során a gyermekek egyéni fejlesztésében fokozottabban **együttműködünk a szülőkkel**. Keressük az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, amelyek a szülőket támogatják, segítséget jelentenek számukra gyermekük egyéni fejlettségéhez igazodó neveléshez.

Migráns gyermekek interkulturális nevelése

Migráns gyermek az a gyermek, aki, valamint akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás, tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült státuszú.

Alapelveink:

- A migráns gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést.
- Az emberi méltóság elismerése és tiszteletben tartása minden migráns kisgyermeket megillet.
- Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.
- A bevándorló családból érkező gyermekek értékességét egyediségükben, individualitásukban keressük.

Óvónői feladatok:

- *felkészülés a gyermek fogadására*

Az óvónő felkészülése a szülőkkel és a gyermekkel való kapcsolatfelvétellel kezdődik. A későbbiekben a gyermek kultúrájával, vallásával, nemzetiségével kapcsolatos információkat is össze kell gyűjtenie, szükség esetén utána kell olvasni. Ezek az információk hozzásegítik ahhoz, hogy jobban megértse a gyermek viselkedését, meghatározhassa a pedagógiai beavatkozás lehetséges irányait. Tanácsos ezeknek az információknak egy részét a csoportban dolgozó dajkával is megismertetni.

- *az érkező gyermek empátiás fogadása*

A migráns gyermek kezdeti viselkedését meghatározza aktuális érzelmi beállítódása, és előzetes szocializációs tapasztalatai.

- a migráns kisgyermek, amikor bekerül a számára teljesen idegen környezetbe, egyedül lévőknek, kirekesztetnek, érzi magát
- nem érti a körülötte lévő felnőttek és gyermekek beszédét és őt sem értik a többiek
- fél az ismeretlentől, a változástól, a bizonytalanságtól
- általában a család szociálisan is rászorult, ezért a többi kisgyermekhez viszonyítva,
- hátrányosabbnak érezheti magát.

Ezért az óvónő legfontosabb feladata:

A kezdeti időszakban, a gyermek érzelmi biztonságának megteremtése. Az eltérő nyelv, szokás, viselkedés módok, étrend elfogadása. A más kultúrákról, vallásról, bőrszínről, etnikai különbözőségekről szóló életkornak megfelelő ismeretek bemutatása apró lépésekben, a gyermekek érdeklődési körét- játék-mese-vers-zene-tánc- figyelembe véve valósítható meg.

A migráns gyermeket segíteni kell a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a közösség.

Sikerkritériumok:

- szívesen jár óvodába
- a gyermekcsoport egyenrangú tagjának érzi magát
- szívesen játszik társaival és a csoporttársak is keresik a társaságát
- megérti a magyar szavak jelentését, szavakat, tömondatokat képes magyarul kimondani.

VII. Kapcsolatrendszerünk

Az óvoda és a család

A közoktatásról szóló törvény az óvodai nevelést a családi nevelés kiegészítőjeként fogalmazza meg, továbbá, hogy „a szülőnek joga, hogy megismerje a nevelési-, oktatási intézmény foglalkozásait, illetve pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az alábbiakról: a gyermek fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről, neveléshez tanácsokat, segítséget kapjon.”

Az együttműködés tartalma

Az óvoda funkcióihoz tartozik a család támogatása, a család funkciójának erősítése, kiegészítése, szemléletének, életvitelének, nevelési gyakorlatának alakítása. A család szocializációs hatása nem pótolható, nem vállalható át, hiszen a családtagok szeretetteljes kötődéseit az óvoda nem helyettesítheti.

Az átmenetet segíti a gyermek fokozatos bekerülése a csoportba, a szülőkkel együtt történő beszoktatás. A családból érkező gyerekek beszoktatási ideje eltérő, attól is függ, milyen közösségből jött és mennyi időt töltött családon kívüli közösségben.

Óvodába kerülés előtt, **családlátogatás** során képet kapunk a gyermek környezetéről, családban elfoglalt helyéről, szokásairól, a szülők nevelési attitűdjéről, esetleges nevelési problémákról, és benyomásokat szerezhetünk a gyermekről. Kérdéseink megfogalmazásánál a segíteni akarás és az együttműködési szándék a meghatározó.

Naponkénti párbeszédre kerülhet sor a gyermek érkezésekor és távozásakor. Fontos információk átadása történik meg ekkor. Ezek a beszélgetések rövid idejűek, hisz a csoporttól vonják el a felnőttet. A szülőktől a "kézből kézbe" átadást várjuk el, és csak az átvett gyermekért vállalhatunk felelősséget.

Szülők részére adott a lehetőség, hogy időegyeztetés után részesei legyenek az óvoda hétköznapi életének. Hely hiányában ünnepeink többnyire sajnos zártkörűek, de ezekről mindig tájékoztatjuk a szülőket. Egyre gyakrabban fordul elő, hogy videofelvételről maguk is (utólag) részesei lehetnek egy-egy ünnepi napnak. Komolyabb négy szemközti beszélgetést igénylő problémák megbeszélésére a **fogadóóra** alkalmas. A személyes beszélgetés bizalmas

jellegű. A közös megoldáskeresés lehetőségét minden olyan esetben biztosítjuk, amikor a szülők igénylik, illetve olyan probléma merül fel az óvodában, amit csak szülővel együtt tudunk megoldani.

A csoportos találkozások, **szülői értekezletek** jó alkalmat adnak arra, hogy a szülők megismerkedhessenek az óvodánk programjával, rendjével, elvárásaival, feladataival. Elmondhatják gondolataikat, javaslataikkal segíthetik nevelő munkánkat. Oldott beszélgetés a célunk, amit a szülői igényeknek megfelelően a kiválasztott téma biztosít. A szülői értekezleten egy-egy nevelési, egészségügyi vagy egyéb kérdés, szervezési feladat megbeszélésére is sor kerül.

Az óvoda és család kapcsolatának alakulásában fontos szerepet tölt be, a szülők szervezete. A szülők összevont szülői értekezlet keretében, maguk közül 60 % többséggel Szülők Közösségének Választmányát választanak.

Keressük a lehetőséget, hogy a gyerekek megismerjék egy-egy szülő foglalkozását, élményeket szerezhessenek.

Az óvoda és iskola

A kölcsönös érdeklődés, tisztelet és a gyermekek megismerése alapján hangoljuk össze nevelési törekvéseinket. Tájékoztatásunk a gyermek fejlődéséről, egyéni fejlődési üteméről, az egyéni bánásmód alkalmazásának tapasztalatairól és az esetleges alkalmazkodási nehézségekről az átmenet megkönnyítése érdekében személyes beszélgetés keretében történik.

Lehetőséget adunk a tanítóknak az óvoda napi- és heti rendjének, az egészséges életmód, és közösségi élet szokásainak, hagyományainknak, nevelési eszközöknek, módszereknek megismerésére. Az óvodánkba ellátogató pedagógusok természetes élethelyzetükben figyelhetik meg a gyermekeket.

Az iskola életébe nyílt napon tekinthetnek be a gyermekek szüleikkel. Gyermekeink iskolai beilleszkedését is figyelemmel kísérjük. Iskola kezdés első napjaiban visszatérő látogatást tesznek az óvónők, hogy megvalósuljon a kézből- kézbe átadás. A gyermekek beilleszkedését segíti elő az új környezetben a jól ismert személy jelenléte. A hasznosítható tapasztalatokat beépítjük munkánkba.

Az óvoda és fenntartója

Lehetőséget adunk az óvodai életbe való betekintésre. Folyamatos és rendszeres az együttműködés, ez segíti az óvoda szakmai presztízsének elismerését is. Értekezleteinkre, rendezvényeinkre, ünnepségeinkre meghívjuk őket. A nyugodt, zavartalan működés feltételeit biztosítják az éves költségvetésben. Önkormányzat intézkedési tervében fogalmazza meg az intézményről való gondoskodását. Az ÖMIP - ben pedig meghatározza az elvárásait, ezekkel kapcsolatos feladatait a szakmai törvényességi, pénzügyi ellenőrzések rendjét.

Egyéb kapcsolatok

Az óvoda és az egészségügyi szakember (orvos-védőnő)

Feladata a rendszeres egészségügyi ellátás megszervezésének, működtetésének segítése. A testi fejlődésben való lemaradás, betegségek felismerése, éves egészségügyi vizsgálatok keretében történik.

Az először óvodába kerülőket a bekerülés előtt megvizsgálja és erről igazolást ad a gyermekorvos.

A védőnő tisztasági vizsgálatokat végez. Fejtetvesség esetén felvilágosítja a szülőket a teendőkről és kiállítja az igazolást.

Az óvoda és a művelődési ház

A gyermekek szünidei elfoglaltságának gazdagítása, szabadidős tevékenységnek részbeni felvállalása, közművelődési programok szervezésével, ajánlásával.

Közel hozza a gyermekhez a hiányzó művelődési lehetőségeket: a kiállítást, a gyermekszínházat, a különböző játékos gyermek- és családi programokat.

A siófoki színházlátogatás az 5-6-7 éveseknek ünnepi alkalom, mely fejleszti a gyermekek erkölcsi érzelmeit, esztétikai fogékonyságát, erősíti az óvodai közösségek alakuló kapcsolatát, formálja magatartásukat.

Együttműködés a Gyermekjóléti szolgálattal

Az óvoda jelzőrendszerként működik a gyermekjóléti szolgálat felé. Segítséget kér a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek folyamatos feltérképezésére. Együttműködik a gyermekek-, családok életkörülményeinek javításában, a hátrányok minimalizálásában, az

újratermelődésnek a megakadályozásában. Tanácsot ad konkrét életviteli problémák megoldására, folyamatos konzultációk formájában.

Szülői értekezleteken, fórumokon, programokon tájékoztatót tart gyermekvédelmi kérdésekről (pl. szülői jogok, kötelességek, gyermeki jogok stb.). A gyermekjóléti szolgálat vezetője rendszeresen figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változásokat, és ezekre felhívja az óvodavezető és a pedagógusok figyelmét.

Pedagógiai Szakszolgálattal való együttműködés

Az óvodapedagógusok a beilleszkedési-, magatartási-, tanulási nehézséggel küszködő gyermekeket a Szakszolgálathoz irányítják. Vizsgálatuk elvégzése után együttműködik a terápiás kezelésben. A fejlesztő óvodapedagógus az egyéni fejlesztés keretében programot dolgoz ki minden egyes arra rászoruló kisgyermek fejlesztésére. A fejlesztő programot szükség szerint egyeztet a szaktanácsadó szakembereivel. Időszakonként kontrollvizsgálatot tartanak. Az iskolaérettséget vitás helyzetben megállapítja, erről szakvéleményt állít ki. A törvény értelmében 2 gyereknek számító gyermekekről a szakvéleményt kiállítja. Évente értékeli a fejlesztő óvodapedagógussal a BTMN-s gyermekek fejlődését.

Együttműködés más óvodákkal

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatsi tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és-lehetőség szerint-szakmai kapcsolatot tart fenn.

VIII.A gyermekek fejlettségállapotának mérése - A pedagógiai munka dokumentációi

1. gyermekek egyéni fejlődési naplója

Az óvodában kötelezően használt egyéni fejlődési naplót az intézmény nevelőtestülete állította össze. (10. számú melléklet)

A fejlődési napló tartalmazza:

- gyermekek anamnézis lapját
- a családlátogatás tapasztalatait

- a beszoktatás tapasztalatait
- a gyermekek fejlettségi szintjét
- a fejlesztési tervet
- szülői tájékoztatásról készült feljegyzést

A csoport óvónői félévente készítenek feljegyzést, értékelik a gyermekek fejlettségi szintjét. Az erről készült feljegyzést a szülőkkel fogadó óra keretében ismertetik. Erről feljegyzést készítenek.

2. Óvodai csoportnapló

Az óvodai csoportnapló a helyi programhoz igazodva, a törvényi előírások szerinti tartalommal készül. A csoportnapló fűzött, pecséttel, oldalszámmal ellátva készül évente 3 példányban.

IX. A nevelési program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések

	A	B	C	
1.	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	
2.	csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m ² /fő	✓
3.	gyermekágy/fektető tároló helyiség	óvodánként valamennyi gyermekágy tárolására alkalmas) csoportonként 1		✓
4.	tornaszoba, sportszertárral	óvodánként 1	A tornaszoba kialakítása kötelező.	X
5.	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	óvodánként 1		TÖBBCÉLÚ
7.	játszóudvar	óvodánként 1		✓
8.	intézményvezetői iroda	óvoda székhelyén 1		✓
9.	intézményvezető-helyettesi iroda	ha az óvodában intézményvezető-helyettes alkalmazása kötelező 1		
12.	nevelőtestületi és könyvtárszoba	óvodánként 1	A könyvtárszoba abban az esetben alakítható ki a nevelőtestületi szobával	TÖBBCÉLÚ

			együtt, ha azt a helyiség mérete lehetővé teszi. A könyvtárszoba legalább 500 könyvtári dokumentum befogadására legyen alkalmas, az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez.	✓
13.	általános szertár/raktár	óvodánként 1		✓
14.	többcélú helyiség (szülői fogadásra, tárgyalásra, ünnepek megtartására alkalmas helyiség)	óvodánként 1		X
15.	orvosi szoba, elkülönítő szoba	óvodánként 1	Az orvosi szoba kialakítása, létesítése nem kötelező, amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat nyilatkozata szerint a gyermekek ellátása – aránytalan teher és többletköltség nélkül – a közelben található egészségügyi intézményben megoldható.	X
16.	gyermeköltöző	gyermekcsoportonként 1	Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi.	✓
17.	gyermekmosdó, WC helyiség	gyermekcsoportonként 1 (WC - nemenként 1)	Gyermeklétszám figyelembevételével.	✓
18.	felöltöző	óvodánként 1		TÖBBCÉLÚ
19.	felöltöző mosdó	óvodánként 1		✓
20.	felöltöző WC helyiség	óvodánként 1	Alkalmazotti létszám figyelembevételével.	✓
21.	felöltöző zuhanyzó	óvodánként 1		✓
22.	mosó, vasaló helyiség	óvodánként 1		✓
23.	szárító helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógy- és pedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, ahol a szárító helyiség a mosó, vasaló helyiséggel együtt kialakítható.	✓
24.	felöltöző étkező	óvodánként 1		✓
25.	főzőkonyha	óvodánként 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.	✓
27.	tálaló-mosogató	óvodánként 1		✓
28.	szárazáru raktár	óvodánként 1	Ott ahol a tervezési	✓

			program szerint, helyben főznek.	
29.	földesárú raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.	✓
30.	éléskamra	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.	✓
31.	karbantartó műhely	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában.	X
33.	ételhulladék tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		✓
34.	A fogyatékoság jellege szerint a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, tervezési program többet is előírhat.			

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

A	B	C	
1.	1. Csoportszoba		
2.	óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült esetén kemény ágybetétek, decubitus matrac egyéni szükséglet szerint; látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén védőszegély (rács).
3.	gyermekszék (ergonomikus)	gyermeklétszám szerint 1	-/-
4.	gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	-/-
5.	fényvédő függöny	ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	✓
6.	szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló egyötödének lefedésére alkalmas méretben	✓
7.	játéktartó szekrény vagy polc	gyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű gyermek esetén további 1	✓
8.	könyvespolc	gyermekcsoportonként 1	✓
9.	élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	✓
10.	textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	✓
11.	edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	✓
12.	szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	✓
13.	2. Tornaszoba		
14.	tornapad	2	✓
15.	tornaszőnyeg	1	X
16.	bordásfal	2	✓
17.	mozgáskultúrát,	1	✓

	mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet			
18.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	három gyermek egyidejű foglalkoztatásához	Ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel; a pedagógiai programban foglaltak szerint.	X
19.	3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba			
20.	a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök		A pedagógiai programban foglaltak szerint.	X
21.	tükör (az asztal szélességében)	1		✓
22.	Asztal	1		✓
23.	Szék	2	Egy gyermek, egy felnőtt.	✓
24.	Szőnyeg	1		X
25.	játéktartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc	1		✓
31.	5. Játsszódudvar			
32.	kerti asztal	gyermek-csoportonként 1		✓
33.	kerti pad	gyermek-csoportonként 2		✓
34.	Babaház	gyermek-csoportonként 1		X
35.	udvari homokozó	gyermek-csoportonként 1		✓
36.	Takaróháló	homokozónként 1	A homokozó használaton kívüli lefedéséhez.	✓
37.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	V. rész szerint		X HIÁNYOS
38.	6. Intézményvezetői iroda			✓
39.	íróasztal és szék	1-1		✓
40.	tárgyalóasztal, székekkel	1		✓
41.	Telefon	1		✓
42.	Fax	1		X
43.	Könyvszekrény	1		✓
44.	Íratszekrény	1		✓
45.	Elektronikus adathordozó szekrény	1		✓

46.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés		✓
47.	számítógépasztal és szék	1-1		✓
48.	7. Intézményvezető-helyettesi, tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi, óvodatitkári iroda			
49.	(a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el)			
50.	íróasztal és szék	1-1		X
51.	Iratszekrény	1		X
52.	Telefon	1	Közös vonallal is működtethető.	X
53.	számítógépasztal és szék	1-1		X
54.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1		X
55.	8. Nevelőtestületi szoba			
56.	fiókos asztal, ami egyben eszköz előkészítő munkasztal is	pedagóguslétszám szerint 1		X
57.	Szék	pedagóguslétszám szerint 1		X
58.	könyvtári dokumentum	500	Az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez.	KEVESEBB
59.	Könyvszekrény	2	Legalább ötszáz könyvtári dokumentum tárolásához alkalmas legyen.	KEVESEBB
60.	Fénymásoló	1		✓
61.	Tükör	1		X
62.	9. Többcélú helyiség			X
63.	tárgyalóasztal székekkel	1		X
64.	10. Orvosi szoba, elkülönítővel	berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint	Amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat az óvodában megszervezett, biztosított. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, helyben biztosítva.	X
65.	11. Gyermeköltöző			
66.	öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével	öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló	✓
67.	Öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével		✓
68.	12. Gyermekmosdó, WC helyiség			✓
69.	Törülközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével		✓
70.	Falitükör	mosdókagylónként 1		✓

71.	rekeszes fali polc (fogmosótartó)	gyermeklétszám figyelembevételével		✓
-----	--------------------------------------	------------------------------------	--	---

III. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK

	A	B	C	
1.	egyéni tisztálkodó szerek	gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosópohár	✓
2.	tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	ruhakefe, körömkefe, szappantartó	✓
3.	Fésűtartó	csoportonként 1		✓
4.	Törülköző	felnőtt és gyermeklétszám szerint 3-3		KEVESEBB
5.	Abrosz	asztalonként 3		KEVESEBB
6.	Takaró	gyermeklétszám szerint 1		✓
7.	ágyneműhuzat, lepedő	gyermeklétszám szerint 3-3		KEVESEBB

IV. A FELNŐTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

	A	B	C	
1.	szennyes ruha tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		✓
2.	mosott ruha tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		✓
3.	Mosógép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik	✓
4.	Centrifuga	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik	✓
5.	Vasaló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		✓
6.	Vasalóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		✓
7.	Szárítóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		✓
8.	Takarítóeszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		✓
9.	kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna	✓
10.	Hűtőgép	óvodánként 1		✓
11.	Porszívó	óvodánként 1		✓

V. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

	A	B	C	
1.	1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)			✓
2.	különböző játékformák eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%- ának megfelelő mennyiségben	csoportszobai és udvari eszközök külön- külön	✓
3.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	csoportszobai és udvari eszközök külön- külön	✓

	kielégítő eszközök			
4.	ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint	✓
5.	az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint	✓
6.	értelmi képességeket és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint	✓
7.	ábrázoló tevékenységet fejlesztő, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint	✓
8.	a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint	✓
9.	munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint	X
10.	2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök			
11.	Televízió	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		✓
12.	magnetofon/CD lejátszó/hangfalak	három csoportonként 1		✓
13.	diavetítő vagy projektor	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		✓
14.	Vetítővászon	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		✓
15.	hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	az óvoda pedagógiai programja szerint	✓
16.	hangszer (gyermekeknek)	gyermek-csoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint	✓
17.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő óvodában; az óvoda pedagógiai programja szerint	✓
18.	projektor vagy írásvetítő	1		X

A beszerzések során előnyben részesülő eszközök és felszerelések:

- A kötelező eszköz és felszerelés jegyzéknek való megfelelés
- Egyéni fejlesztést szolgáló eszközök

Az épületbeli hiányosságok kiküszöbölésére a jelenleg is pályázati elbírálásra váró tervek szerinti bővítés adhat megoldást. Ehhez elengedhetetlen a pályázat eredményessége.

A Pedagógiai Program hatálya

- a) tárgyi,
- b) területi,
- c) személyi és
- d) időbeli

A területi hatálya kiterjed

- Az óvoda területére
- Az óvoda által szervezett - a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó - óvodán kívüli programokra

Időbeli hatálya kiterjed

- A 4/2013./H (XI.05.) határozatszámon elfogadott és jóváhagyott PP az óvoda vezetőjének jóváhagyásával a kihirdetés napján lép hatályba és határozatlan időre szól. Ezzel egy időben hatályát veszti a ... határozatszámon elfogadott PP.
- **Felülvizsgálata:** évenként, illetve jogszabályváltozásnak megfelelően.
- **Módosítása:** az óvodavezető hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület és a KT elnök
- **A kihirdetés napja: 2018.09.01.**

Személyi hatálya kiterjed

Az óvodával, jogviszonyban álló minden gyermekre, pedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre, valamint a szülőkre. Azon személyekre, akik az intézménnyel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az óvoda feladatainak megvalósításában.

Legitimációs záradék

Intézmény OM azonosítója:

033917

Intézményvezető:

Szabóné Szóládi Tünde

.....

I. Legitimációs eljárás

Elfogadta: Ságvári Bóbita Napköziotthonos

Óvoda és Integrált Bölcsőde nevelőtestülete

a 4/2013./H (XI.6.) sz. határozatával

.....

nevelő testület nevében

Vélemény nyilvánító:

Bálintné Békefi Livia

szülői szervezet nevében

Egyetértést kinyilvánító:

Ságvár

.....

fenntartó

Jóváhagyta:

.....

intézményvezető

ph.

8/ 2013./H (XI.22.) sz. határozatával

A dokumentum jellege: Nyilvános

Készült: ./ 1 eredeti példány

Megtalálható: Vezetői iroda

Iktatószám: 1220/2013-ó

II. Legitimációs eljárás:

A Ságvári Bóbita Óvoda és Bölcsőde 2014. 09.01-én módosított Pedagógiai Programja 70 számozott oldalt tartalmaz.

III. Legitimációs eljárás

A Ságvári Bóbita Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete: 100 %-os arányban, a 2018. augusztus 31 -én kelt nevelőtestületi határozata alapján, a módosított Pedagógiai Programot elfogadta.

Kelt: Ságvár, 2018. szeptember 01.

.....
intézményvezető

A Ságvári Bóbita Óvoda és Bölcsőde Szülői Szervezete 100 %-os arányban, a 2018. szeptember 26 -án kelt jegyzőkönyv alapján, a módosított Pedagógiai Programot véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Ságvár, 2018. szeptember 26.

.....
Szülői Szervezet elnöke

A Ságvári Bóbita Óvoda és Bölcsőde irattárábaniktatási számú jegyzőkönyv található, mely igazolja, hogy a fenntartó megismerte és elfogadta a módosított Pedagógiai Programot.

Kelt:, 201.

.....
fenntartó

Az óvoda irattárban a kinyomtatott és aláírt példányt került irattárazásra, mely 73 számozott oldalt tartalmaz.